

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XXVI. évfolyam 3. szám

BUDAPEST

2017. május-június

REFORMÁCIÓ

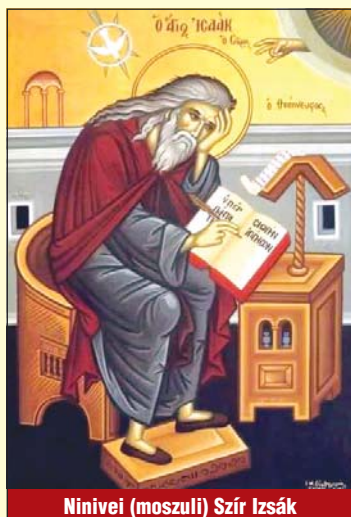
MA

Adjunk hálát a Reformáció 500. évfordulójáért!

Veni Creator Spiritus

Jöjj, Lélek, jöjj el, Alkotónk,
hogy formánk márványát föloldd,
s a forrást, hol létünk fakad,
ne rejtsek többé vak falak,
de együtt s fölfelé repesve
omoljunk mint a lángok egybe...

(F. Werfel)

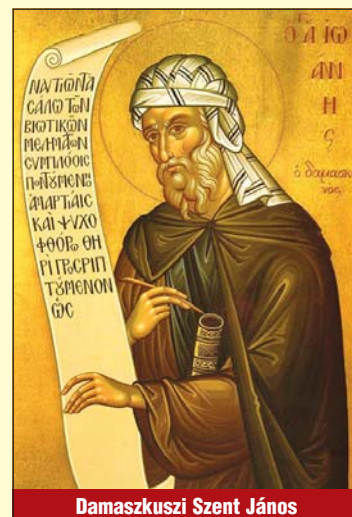

Ninivei (moszuli) Szír Izsák

Szentlélekhívás zendül a szír puszták felől

*A közel-keleti keresztyének
1900 éves pünkösdi imakincséből*

(3. oldal)

Damaskuszi Szent János

Kálvin a Szentlélekről

Isten Lelke – az igazság forrása

Kálvin teológiája valójában és ténylegesen a Szentlélekről és Általa szóló teológia. Gondolkodásában a Szentlélek-tan, a pneumatológia „egészen központi és meghatározó szerephez jut” (Michael Beintker). Reformátorunk komolyan veszi az öszövétségi bizonyágtételt és alaposan átgondolja a Lélek egész világot átfogó tevékenységét a teremtett világban (erről az 1Mózes 1,1-hez és a Zsolt 104,29kk-höz írt kommentárjaiban!). Isten „betölt, mozgat és megerősít” mindent az Ő Lelkével. Minden igazság Isten Lelkétől származik, az is, ami a matematikában, az orvostudományban, a jogban vagy a művészetben található, s ezek az igazságok akkor is megállják a helyüket, ha olyan emberek mondják ki, akik nem hisznek Jézus Krisztusban (vö. Inst II,2). „Valahányszor tehát világi írók akadnak kezünkbe, az igazságnak bennük tüdőklő csodálatos fénye arra figyelmeztessen minket, hogy az emberi értelem, bár eredeti tiszta állapotából kiesett, s megromlott, mindazonáltal Isten kiváló ajándékaival van felruházva és ékesítve jelenleg is. Ha elgondoljuk, hogy az igazság egyedüli forrása Isten Lelke, magát az igazságot nem fogjuk visszautasítani, sem megvetni, akárhol tüdőklőljék is felénk, ha nem akarunk lázadók lenni Isten Lelke ellen” (Inst II,2,15)

Isten Lelke hitet támaszt

Lélek nélkül nem lenne hit: „Isten Igéje ugyan mindazok előtt, kiknek hirdettetik, olyan, mint a ragyogó nap, a vakok között azonban semmi gyümölcsöt nem hoz. Mi pedig e tekintetben a természettől fogva vakok vagyunk mindannyian, ezért nem tud elménkbe hatolni, ha csak a Lélek, a benső tanító utat nem csinál neki megvilágosításával!” (Inst III,2,34). „A hittapasztalat tehát mindig Lélek-tapasztalat is” (Michael Beintker).

Isten akcióban

Röviden fogalmazva: „A Lélek Kálvin számára ezt jelenti: Isten akcióban van, hatásban, szüntelen tevékenységben, a lehető legközelebb jön hozzánk, ugyanakkor névtelen, rejtett vitalitás is” (Michael Beintker)

Lélek nélkül nincs hit

„A Szentlélek kiváltképpen műve maga a hit”. (Inst III,1,4)

„Ha nincs jelen a Szentlélek, akkor a sákramentumok nem adatnak a szívünknek, mintha a fénylő nap vak szemekre világítana, vagy süketeknek énekelnék.” (Inst IV,14,9)

(Idézet B. Schenck-G. Rieger, Kálvin János élete és teológiája röviden – hat gyülekezeti levél, Bp., 2009. a Presbiteri Szövetség és a Barankovics Alapítvány közös kiadványa, ford. dr. Békefy Lajos)

Szentlélek hívása

Nélküled csak könyv a Bibliánk:
Talán szebb, különb, mint sok másik,
De Igévé tüzedtől válik.
Nélküled Jézus ember volt csak
És holtak maradnak a holtak,
De ha tüzed betölthet minket,
Megvilágítja értelmünket,
Látjuk Benne a Fiú-Istent.
Ki értünk odaadott mindent,
S legyőzve halált, bűnt és átkot,
Megváltotta a holt világot,
Hogy aki Megváltónak vallja,
Vele éljen, Ő úgy akarja.
S mi boldog tanúk, valljuk, éljük,
Mert üzenetét már jól értjük...
Jöjj Szentlélek, áradj ki reánk!

Nagy Kornélia

Spiritus Sanctus non est scepticus (Luther) – A Szentlélek nem kételkedik soha

„A kiket pedig Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Mert nem a szolgaság lelkét kaptátok, hogy ismét féljete, hanem a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: 'Abbá, Atyám!'” (Róma 8,14-16)

Szentlélekhívás zendül a szír puszták felől

Közel-Kelet hatalmas pünkösdi imakincséből

DR. BÉKEFY LAJOS

Napjaink, s az elmúlt évek oly' sokat szenvedő közel-keleti keresztyénsége elképzelhetetlenül gazdag Lélek-áradásban élt már az első század óta. A Szentlélek hárfásai, citerásai – ahogyan magukat nevezték – sorban születtek Istenünk jóvoltából a távoli puszták vidékén, a szír keresztyénség élni akarásának, s a Szentháromság Isten életető kegyelme jeleként. Sok száz gyönyörű pünkösdi imájukból azért emelünk most ide Olvasóink elé néhányat, hogy érzékeljük: magyar keresztyénségünket 900 évvel megelőzve, élt, dalolt Lélekből Isten dicsőségére és egymás erősítésére egy nép ott, ahonnan 2000 év múltával sem akartak elmenni. Testvéreink ők, nem ők alkotják a migránsok ezreit. Nekik mély a keresztyén gyökerük, ők maradni akarnak, imádkozni, énekelni szeretnének továbbra is a szír tájakon. Bagdadtól Moszulig, az egykori Nini- végig.

AKI SZEMBENÉZETT AZ ISZLÁM KIHÍVÁSSAL: „ARANSZÁJÚ” DAMASZKUSZI SZT. JÁNOS (650–754). „Szorgalmas méhecske vagyok, az Igazság gyűjtögetője”.

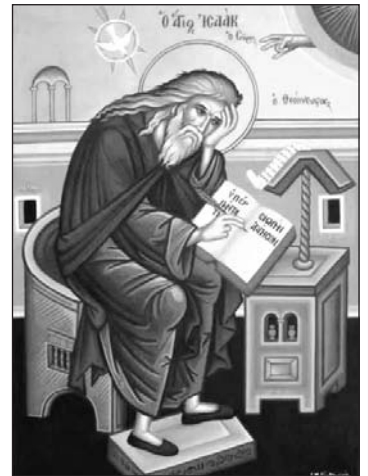
Arab neve: *Jahjá ibn Sarjun ibn Mansúr*. Hosszú, 104 évig tartó életének kezdetekor Damaszkusz már az iszlám birodalom része volt, ezért is izgalmasak gondolatai. *Ő a keresztyén-iszlám vallás és kultúra metszéspontjában élt sokáig, s a történelemben elsőként reflektált erre a helyzetre a maga módján. Magáról ezt írta: „Szorgos méhecske módján mindent begyűjtök, ami megegyezik az Igazsággal, és hasznos ellenfeleinkkel szemben... Nem a magam okosságát adom nektek, hanem azokat az ismereteket, amiket kiemelkedő teológusok dolgoztak ki...”*. Érdekes, hogy Damaszkuszi János művéből egy Cerbanus nevű pannonhalmi szerzetes fordított, amit Dávid pannonhalmi apátnak ajánlott. Ezt valamikor 1131–1150 között ültette át latinra, s egészen Párizsig eljutott fordítása. Lám milyen korán lett kulturaközvetítővé az akkori magyar értelmiség legjava Kelet és Nyugat között! A Szentlélekről szóló nagy hitvédelmi műve első könyvében ezt írja: „A Lélek olyan, mint a lélegzetvétel. Nem illik a kegyes hívőhöz, ha azt gondolja, hogy a Pneuma, a Lélek valami külső dolog, amit Istenhez mintegy hozzáadunk”. A Pneuma lényege szerint erő, ami az Atyától jön ki, s megnyugszik a Fiún, amit Ő a kijelentésben ad tovább. A fény és tűz összefüggésével világítja meg az Atya és a Fiú, meg a Lélek viszonyát, a Szentháromság titkát. A fény árad a tűzből, mondja, nem a tűz a fényből, utalva a Szenthárom-

ságban az Atya nagyobb és fontosabb voltára. Fontos látni, hogy a fény nem szolgálja a tűznek, hanem kiáradása. A tűz világol, vagy a tűz fénye? A fénynek nincs saját lényege, hiszen tűz nélkül nincs fény. Atya-Fiú-Szentlélekből fény és melegség árad ránk. A fény és tűz végigkíséri a szír atyák gondolkodását, amiben nyilván a puszták forró melege, és a sivatag fölött vakítóan izzó Napnak is van szellemföldrajzi befolyása. Roppant érdekes, hogy L. N. Tolsztoj orosz írófejedeleme 1859 januárjában Damaszkuszi Jánosról költeményt publikált, aminek egyes részeit P. I. Csajkovszkij meg is zenésítette. Lám, ennek a szír teológus-költőnek a Lélek tüzeből áradó szellemi fénye, hatása nem csak Pannonhalmáig, Párizsig, Moszkváig, hanem még messzebb is kiáradt ezredévek alatt.

AZ IMA: ÉLETFORMA AZ ISZLÁM SZEME LÁTTÁRA – NINIVEI SZÍR IZSÁK (613–700). Az ima a megszabadított ember szívének titokzatos, halk rezdülése.

A szír atyáknál kezdettől fogva összekapcsolódott az ima és a Lélek. Így a Szír Izsnánál (613–700), Ninive püspökénél, aki az iraki Shabar monostorában élt. Szír-arám nyelven írta műveit, amit csakhamar lefordítottak etiópra, arabra, görögre és latinra. Az ima fontosságáról és értékéről Ige című írásában így fogalmazott: „Ha a Szentlélek beköltözik valakibe, s lakozást vesz benne, akkor az nem tudja abbahagyni az imádkozást, mivel maga a Lélek esedezik benne szakadatlanul. Akár alszik, akár ébren van, mindig működik szívében az ima. Étekezhet vagy éppen ihat, pihenhet vagy dolgozhat, az ima jó illattétele mintegy magától száll föl szívéből Isten felé. Szívének a leghalkabb rezdülése is olyan, mint az a hang, dal-lam, amit halkan és titokban énekel a láthatatlan Úrnak”. Mily gyönyörűek és igazak ezek a sorok! Az ima nála és sokaknál már életformává fordul át, és életet formál Isten dicsőségére. Ezeknek a Szentlélekben élő, Istennek éneklő atyáknak az utódai a mai üldözöttek, akik az idegen földön emelt sátrakban, mint a római amfiteátrumban eleik, képesek énekelni Istennek a hit és a remény énekét bármily borzalmas helyzetben legyenek is. Ez az, amiről Pál írta a Római levélben: „Amiért imádkoznunk kell, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de maga a Lélek esedezik értünk kimondhatatlan fohászokkoddal” (Róm 8,26).

A HIT SZÉPSÉGE ÉS EREJE – BATNÉI SARUGI JAKAB (451–521). Ő „a Szentlélek fuvolása, az egyház hárfása”.

Jacob von Batne vagy Batnéi Sarugi Jakab (451–521) a legjelentősebb szír-arám mártír himnusz-költő, s a legismertebb költő-teológus. Valószínűleg 519-ben szentelték püspökké. Számos beszéd, és levél maradt fenn tőle. A bibliai írásmagyarázatról is

Szentlélekhívás zendül a szír puszták felől

többször írt, a mérsékelt allegorikus/jelképi magyarázat híve volt. *Időmértékes versben szerette írni homíliáit, beszédeit.* Az Ó- és Újszövetség témáival foglalkozott ezekben. Közel hetven írása maradt fenn a 760 prédikációból. Versei és himnuszai stílusuk szépségével és gondolati mélységével tették személyét a szírek kedvelt keresztyén költőjévé, amiért megkapta neve mellé ezt a megjelölést: „*a Szentlélek fuvolása, az igazhitű egyház hárfása*”. A közel-keleti jakobita és maronita keresztyén közösségek nagy tisztelettel őrzik emlékét még ma is, ahol sokak váltak hozzá hasonlóan az elmúlt években az egyház vértanújává. A Jakabról szóló életrajzok megemlítik, hogy „*a Szentlélek csakhamar megmutatta neki a hit teljes szépségét*”. Most egy részletet idézünk a pünkösdi nyelvcsodáról írt ciklusából, melynek első versében így fogalmaz: „*Nyisd meg jóságosan, Uram, a Te kincsestárad ajtaját, hogy minden kincsből okosan és értelmesen merítsek, és azt napvilágra hozzam. Add nekem a megfelelő szót, mellyel a Te nagyságoadról méltóképpen szólhatok, és kellő hangerőt is adj, hogy egész nap hirdethessem dicsőségedet. A Te Igéd erejével szeretném szavamat minden dalba belevinni, hogy a Te tudományod minden gazdagságából meríthessek. Lélegezd belém a Te Lelkedet, s én akkor felemelem Hozzád hangomat dicséretmondásban... Kérlek, add nekem az igazság beszédét, és ezért magasztalni foglak Téged!... Ott abban a teremben a Lélek iskolája nyílt meg, melyben a tanítványok a Világosság fiaivá formálódtak. Onnan indult el a tanítványi sereg, hogy a világot egybegyűjtse. Ott szólalt meg először a Szentlélek új, addig nem hallott hangokon, minden nyelven. És te egyszerű felház, az apostolok fegyverszobája voltál, ott öltöztek ők Lélekbe, hogy az egész világot Hozzád tereljék*”.

ANTIÓCHIAI IZSÁK (+460) A SZENTLÉLEK ÖRÖMÉBEN.

Róla sem tudunk sokat. Valószínűleg 460 körül halt meg Edessában. Ő is időmértékes beszédeket írt, melyek közül 191 ismert,

részben fenn is maradt. Költeményeiben összekapcsolja a Szentlelket és az irgalmasságot. A felebaráti szeretetről írott versében így fogalmazott: „*A Szentlélek jön és könyörületet hoz magával, az emberek között viszont az egyik könyörtelenül elárulja a másikat. Ő azért jön, hogy kegyelmet és irgalmat gyakoroljon, az emberek viszont könyörtelenül ítélgetik egymást. A Lélek azért jön, hogy a vétkektől megszabadítson, az emberek viszont Bírónak nézik, aki mindent megítél és elítél. A Szentlélek viszont elkeseredik ezeken a visszasságokon és félreértéseken... A Szentlélek azért jött, hogy megszenteljen és meggyógyítson. A békesség az, ami a szív állhatatosságát adja, és a gyógyulásból ered az öröm, s az irgalmasság hozza a szív tisztaságát, a szeretet pedig a lélek nyugalmát. Örvendeztesd meg Uram lelkemet békességgel, és a Te szereteted tisztítsa meg szívemet, hogy tiszták legyenek gondolataim, melyekkel magasztallak Téged!*”

És még valaki. **CYRILLONAS/KYRILLONAS (360/70–410).**

Megdöbbenő, ma is elgondolkodtató módon fogalmazott a Lélek által, szinte időtlenül: „*Beteg az ország, beteg a föld, de a Te gyógyszered erős, Uram; a világ gyenge, de a Te fenyítésed hatalmas, Uram; a teremtett világ vergődik, de a Te erőd gyümölcsöző; az emberek a földre zuhantak, de a Te nevelőpálcád felénk nyúlt. Had öntsük ki színed előtt panaszainkat, s miközben szölk, hadd lélegezzek fel egy kicsit terheim alól. Csak egy cseppnyi kegyelmet adj nekem Uram, gyógyítsd meg gyermekeimet, s a betegeteket mind!... Naponta nyugtalanság, szerencsétlenségek hírei, óránként csapások híre ér el minket, mindenütt csak harc és félelem! Napkeletről jöttek, akik pusztítanak minket. Uram, ha Te nem jössz el hozzánk, pusztasággá válunk. Vess véget, Uram, a háborúknak közöttünk, és töltsd be újra a földet üdvösséggel és békével! Adj nekünk Uram újra gyümölcsérlelő, napfényes nyarakat és áldott telet!*”.

Írta, helyenként fordította: dr. Békefy Lajos

Az Ige körül

A Szentlélek szerepe a választásban

DR. VICZIÁN MIKLÓS

Mindenekelőtt tisztázni szeretném, hogy nem olyan választásokra gondolok, hogy melyik nyakendőt válasszam egy bizonyos alkalomra, vagy a szeretetvendégségen kínált szendvicsek közül melyiket válasszam.

Komolyabb dolgokra keresem a választ. Nevezetesen, még ez év második felében minden magyarországi református gyülekezetben presbiterválasztásra kerül sor, és jövő év elején pedig országgyűlési képviselőválasztáson is részt fogunk venni. A kérdés az, hogy mi alapján válasszunk, kiket válasszunk?

Bár együtt említettem a két előttünk álló választást, semmiképpen nem szeretném összemosni a kettőt. Mert, bár formálisan itt is, ott is választásról van szó, a kettő

közt lényeges eltérések (is) tapasztalhatók. Vegyük szemügyre először röviden a világi választásokat, s aztán forduljunk részletesebben a házunk tájához közelebb álló presbiterválasztáshoz!

A **világi választások** – legyen az képviselőre vagy sportegyesületi elnökségre irányuló – a demokrácia és népszuverenitás elvére alapozódnak. A **legfőbb tekintély** a törvények – esetünkben a választási szabályok – kidolgozója, a népképviselő útján hivatalban lévő testület, aki a **népakaratot testesíti meg**. Az választhat, és az választható, aki a választási feltételeknek megfelel. A jelöltek közül pedig az lesz a megválasztott képviselő (elnök, bizottsági tag stb.), aki várhatóan a legtöbb választó érdekeit fogja képviselni – hiszen azért szavaztak rá. Tehát a sok egyéni érdek összegződik a többségi közösségi érdeken.

A presbiterválasztás, vagy a lelkészválasztás is formai oldalról sok tekintetben hasonlóan zajlik le. Egyházunknak van választási törvénye, amely körvonalazza a feltételeket: kik lehetnek választók, illetve választhatók, mennyi időre szól a megválasztott mandátuma, hogyan kell lebonyolítani a választást stb. A lényeges különbség azonban abban áll, hogy ki a **legfőbb tekintély**, ki a törvényadó?! Amíg a világi választásoknál a nép – többségi döntés alapján – addig egyházi választásainknál a **Szentháromság Isten**. Így választási törvényeink is, a jelölt személyek is, és a választás egész menete Őhöz igazodik. Vagyis, Isten akaratának elkérése, és elfogadása megy végbe rendezett keretek között. *Mert Isten nem a zűrzavarnak, hanem a békességnek Istene.* (1Kor 14,33)

Számos bibliai történet számol be arról, hogy valamilyen okból választásra került sor Isten népének körében. Tudakolták például Isten akaratát **sorsvetéssel**. Így választották ki Ákánt, aki félretett (ellopott) a kiirtandó dolgokból (Józs 7.). Máskor Isten **egy személyt** hatalmaz fel a választásra. Jetró tanácsára és Isten parancsára így „választott Mózes egész Izráelből derék férfiakat, és a nép előljáróivá tette őket ezer, száz, ötven vagy tíz ember fölött” (2Móz 18,25). A jeruzsálemi diakónusok kiválasztásánál a gyülekezet vezetői megfogalmazták az isteni mérték szerinti feltételeket, és a **közösség** ennek alapján választott: „válasszatok ki magatok közül, atyámfiai, hét férfit, akikről jó bizonyosságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába” (ApCsel 6,3). Máskor **közös imádság közben** értették meg Isten akaratát, és ennek alapján választottak. Így volt például Antiókiában, Pál és Barnabás misszióba küldése előtt: „Egyszer, amikor ezek az Úrnak szolgáltak és böjtöltek, ezt mondta a Szentlélek: Válasszatok ki nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre elhívtam őket.” (ApCsel 13,2) ...

a tanítványokat pedig **maga Jézus** választotta ki.

Az Isten szerinti választásnak iskolapéldáját látjuk az 1Sám 9-11. részeiben, Saul királlyá választásának történetében. Legyen majd ez vezérfonalunk a presbiterválasztás folyamatában is! Azt látjuk, hogy végig Isten az, aki irányítja az eseményeket, s minden szereplőt Isten győz meg Szentleke által, hogy azonosuljon az Ő kiválasztó akaratával.

Kezdődik a történet a **jelölőbizottság** kiválasztásával. „Az Úr pedig ezt a kijelentést adta Sámuelnek” (9,15) A jelölő személy(ek) kiválasztását is az Úr végzi, aki aztán hamarosan közli is a **jelölt** nevét: „Amikor Sámuel meglátta Sault, ezt mondta neki az Úr: Ez az az ember” ... (9,17)

A jelölő tájékoztatja a jelöltet az Isten tervéről: „Te pedig most állj meg, **hadd mondjam el neked az Isten ígését!**... Ekkor fogta Sámuel az olajoskorsót, öntött belőle Saul fejére, megcsókolta, és ezt mondta: **Ezennel fölkent téged az Úr öröksége fejedelmévé.**” (9,27; 10,1) Hogyan? Nem Sámuel kente fel Sault? Attól függ, honnan nézzük. Ugyanis nem az számít, aki végrehajtja, hanem az, hogy ki a megbízó: a nép, a gyülekezet, a presbitérium... vagy az Úr Isten. Hasonlóképpen, az a kérdés, hogy a jelölés az Úr akaratából történt-e, vagy a többség akaratából? Milyen szempontok vezetnek a jelölőbizottságot?

És felvetődik még egy kérdés: Mi szükség van még ezután a választásra? Hisz megtörtént a felkenés! Isten kiválasztotta a királyt, és közölte is vele!... Igen, de a nép még nem tudja. Ahhoz, hogy azonosulni tudjon Isten akaratával, ahhoz a népnek is akarnia kell azt, amit Isten akar.

A **választás** így zajlott le: „Ezután összehívta Sámuel a népet az Úrhoz Micpába... Most hát álljatok az Úr színe elé törzsenként és nemzetségenként!... Kísnek a fiára, Saulra esett a sors,... Akkor Sámuel ezt mondta a népnek: **Látjátok, hogy kit választott az Úr!** Hiszen nincs hozzá

hasonló az egész nép között! Ekkor ujjongásban tört ki az egész nép, és ezt kiabálták: Éljen a király!...” (10,17-26) Megtudta tehát a nép a sorsvetés eredményét, azt Isten akaratként fogadta el, és örömmel azonosult vele...

De akkor mi végre olvassuk később, a 11. részben, hogy „Sámuel pedig ezt mondta a népnek: Gyertek, menjünk el Gilgálba, és újítsuk meg ott a királyságot!” (14.v.) Miért? Talán elromlott, vagy lejárt?... Nem, még tulajdonképpen meg sem valósult. Ahhoz ugyanis közös cselekvésre, Isten szabadításának közös átélésére volt szükség, hogy Saul valóban királyként gondolkodjon, és a nép valóban vezetőjének fogadja el őt. Történetünkben az ammóni Náhás feletti győzelem volt ez a közös élmény. De napjainkban lehet ilyen közös élmény például a presbitérium vezetésével megszervezett gyülekezeti csendeshét, vagy egy templomépítés közös küzdelmei, de lehet lelki győzelem is egy, a gyülekezetet támadó tévtanítás, vagy megosztó pártoskodás felett, amelyben összeforr a gyülekezet és annak vezetői.

Utolsó gondolatként még foglalkozzunk a harc előkészületével! Eljutott a veszély híre a királyhoz. Meghallva ezt a király, a maga céljai és pillanatnyi tevékenysége elé helyezte a választottságából fakadó feladatát: „Amikor Saul meghallotta ezeket a dolgokat, **megszállta Isten lelke, és nagy haragra lobbant. Fogta két jármos ökrét, földarabolta azokat, és szétküldte a követek által Izráel egész területére**” ... (11,6) Nincs ez másképp a presbitéri elhívásunk esetén sem. Végzi ki-ki közülünk a világi munkáját, de amikor hírt vesz a közösségi feladatnak, gondnak, veszélynek, vajon fel tudjuk-e áldozni „jármos ökreinket” az elhívásunkból fakadó szolgálat érdekében!?

Kívánom így, pünkösöd alkalmából, hogy a Szentlélek vezesse közösségeinket a választásaiban, harcaikban, győzelmeikben!

Titokzatos versenyfutás van a korszellem és a Szentlélek között,

s az a feladatunk, hogy a Lélek kiadását és nyelverterését segítsük, de legalábbis ne akadályozzuk. A Szentlélek az Istenbe vetett hit ajándékával legyőzi azt a félelmet, ami összeprésel, magunkba zsugorít minket, szótlanná tesz, s olyan nyelvezetet teremt bennünk, ami valóban elvezet a másik emberhez. Ez a lélekből-lélekbe, szájról-szájra terjedő nyelvezet a szeretet nyelve. Töltse be, jellemezze ez kommunikációnkat, nyitottságunkat, mások megértésének készségét, önzetlenségünket, önkorlátozásunkat, egészséges és jövőtalmazó keresztyén pünkösdiünket. (E. Rosenstock-Huussy)

A pünködsi csoda aktualitása

DR. GYŐRI ISTVÁN

Jézus feltámadása után ötven nappal az első pünkösdkor csodálatos dolog történt Jeruzsálemben. A pünkösd szó a görög pentekoszté, azaz ötvenedik szóból származik, a pászka után ötven nappal ugyanis az ottani éghajlaton már megkezdődött az aratás. Erre a nagy háladó ünnepre a szétszórtságban élő zsidók is feljöttek Jeruzsálembe. Ők az

atyáik héber nyelvét már csak a zsinagógában őrizték, egyébként azt a nyelvet beszélték, ahol éltek, főleg azok, akik már a diaszpórában születtek, amikor Jézus ígérete szerint a Szentlélek kitöltetett a tanítványokra. Péter apostol és társai kiálltak a nép elé, és bizonyosságot tettek a feltámadott Jézusról, a nép pedig csodálkozva hallgatta, hogy mindenki a maga nyelvén hallja őket szólni, pedig több mint tíz ország és nép nevét olvassuk, hogy honnan érkeztek (Apcsel 2,8-10). De még nagyobb hatással volt az apostolok ígéhirdetése, amikor megértették, hogy az atyáiknak adott ígéretek teljesedtek be Jézus halálával és feltámadásával, most pedig a Lélek kitöltésével. Mindennek olyan hatása volt, hogy háromezer ember csatlakozott a gyülekezethez, akik aztán naponta összegyűltek, örömmel hallgatták az apostolok tanítását, naponta megtörték a kenyeret, gyarapodott a gyülekezet, örültek az egymással és a mennyei Úrral való közösségnek. Ez volt az igazi pünködsi csoda, a növekvő gyülekezet. Kicsit irigykedve gondolunk erre, ha a ma elfogyó gyülekezeteinket látjuk olyan értelemben, hogy kevesebben vagyunk. Elfognak az istentiszteleti alkalmaink is, egyre több helyen elkopik a vasárnap délutáni istentisztelet és a sátoros ünnepek második napja, rohanó világunk-

ban a megmaradt alkalmak felénél is sokan már az órájukat nézik, milyen messze van tőlünk a 84. zsoltár öröme:

„Mily kedvesek a te hajlékaid, ó Seregek Ura! Sóvárog, sőt eleped a lelkem az Úr udvarai után. Testem és lelkem ujjongva kiált az élő Istenhez”, és milyen más volt az első gyülekezet, akik kitartottak a templomban és házanként. Felmerül a kérdés, hogy hogyan lehetne a pünkösdöt ehhez méltó módon ünnepelni. Most a reformáció emlékéve külön aktuálisá teszi a kérdést, hiszen a reformáció fő célja az volt, hogy az egyház térjen vissza a kezdetekhez, amitől később eltért. Pünkösdkor ott van előttünk az első gyülekezet példája, ezért így is feltehetjük a kérdést, hogyan ünnepeljük meg a reformáció jubileumát gyülekezeti szinten. Fontos előre tisztázni, hogy a reformáció örökösei nem csak a reformátusok és az evangélikusok, hanem mindazok a kisebb-nagyobb egyházak, akik a reformáció során formálódtak önálló közösséggé. Nem lenne jó bárkit is kihagyni a közös ünneplésből.

Jó lenne a közös protestáns örökséget felfedezni és a reformáció emlékévében a „protestáns ökumené”, azaz a testvéregyházakkal való közös istentisztelet és szolgálat megerősítése. Ennek szép alkalmá lehetne már ezévben. Pünkösd második napján lehetne minden településen a reformáció jubileuma jegyében egésznapos, közös protestáns gyülekezeti napot tartani, ennek keretében délelőtt lehetne közös istentisztelet, majd közös ebéd. Az első pünkösd és az első gyülekezet példája szerint megpróbálnánk „közös nyelvet beszélni”, és a közösséget gyakorolni. Délután lehetnének kiscsoportos beszélgetések a reformáció közös örökségéről, arról például, hogy mit jelentenek ma a reformátori alapelvek: „egyedül az Írás, egyedül hit által, kegyelemből, egyedül Krisztus által stb. Ha bizonyára sikerül felidézni az első gyülekezet örömét, évenkénti szép szokás is lehetne belőle.

INSTITUTIO

„Egyezik-e ugyanis jobban és pontosabban a hittel más, mint ha beismerjük, hogy minden erény híján meztelenek vagyunk, és Istennek kell fölöltöztetnie bennünket...?”

Kálvin János: *Institutio Ajánló levél, Ferencnek, a franciák királyának 17. old.*

APOSTAGI ZOLTÁN

Kálvin ajánló levélében többek között van egy többszörösen összetett mondat, melyben a hit lényegéről és személyes vonatkozásáról beszél. Ahogy

most, úgy a jövőben is ebből fogok idézni.

Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy a hit egyik esszenciája a beismerés, mint tudás, a beismerést pedig követi a megoldást adó személybe vetett hit. Ez a tudom és a hiszem egysége. E kettő elválaszthatatlanul összetartozik. Láthatjuk, hogy a hit nemcsak egy magasabb rendű létező létének elhívése, s főként nem vallásos teljesítmények fölsorolása. Először is el kell fogadnunk, hogy meztelenek vagyunk. No nem azért, mert ruhátlanok volnánk, hanem mert fölöltözve

is mezteleneknek bizonyulunk (2Kor 5,3). Ez a mi bűnös alapállapotunk, s egyedül Isten tud igazsággal fölöltöztetni, mert „...minden igazságunk olyan, / mint a szennyes ruha...” (Ézs 64,5). Nincs titok, nincs hatásos praktika: sem sokatmondó hallgatás, sem kiüresedett hallelujázás, nincs templomozásból kirakott paraván. A beismerés kell legyen személyes hitünk alapja. Nem a teremtő, fenntartó, történelmet formáló, a gondviselésével anyagi javakat adó Isten képe – bár ezek is fontosak! –, hanem a meztelenségünkben megszáno, lehajló és kegyelmes Isten látása kell hogy elsődleges legyen bennünk. A rajtunk kívül lévő és munkálkodó Isten így válik bennünk lévő, bennünk, meztelenségünkben munkálkodó és lakó Istenné. A mi egyetlen erényünk Jézus Krisztus. Nem érdem, betartott törvény vagy vallásos eszmerendszer, hanem személy. Fedetlenségünk ugyanis nem testi pucérság, hanem lelki pórség, kitettség és szégyen és gyötrődés,

tudva, hogy mint bűnösök, a mindent látó Isten előtt nem állhatunk meg.

Kálvin számára ez az igaz hittel „meg-egyező” hit. Vagyis beismerése annak, hogy minden erőlködésünk ellenére meztelenek vagyunk, s hogy csak az Atya tud, mégpedig Krisztussal fölöltöztetni. A kérdés már csak az, hogy megegyezik-e a mi hitünk evvel az önfeladó, kegyelmet és Krisztus fölöltöztető igazságát kérő hittel?

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII., Vilma királyné-út 5.
Telefon J. 348-43.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTÁZAR DEZSŐ
Feloldás szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Főszerkesztő:
CSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az összes presbitereknek az ORPSZ tagdíj felében jár.
Kérjük a presbitériumokat, hogy adják a tagdíjat, amely évi 1 Ft, mulasztással köldjék be. Akiknek saját címére megy a lap, azoktól 1,50 Ft beküldését kérjük.

Pap volt és presbiter

DR. KIS DOMOKOS DÁNIEL

Arany Jánosnak a református egyházban betöltött szerepéről keveset, vagy alig tudunk valamit. Erről legújabbban Szabó Dániel

testvérünkötől olvashattunk a presbiter előző számában, korábban pedig a nemrég elhunyt Papp Vilmos szeretett testvérünk Őrállók című könyvében. Nagy életrajzai viszont elég szűkszavúak e tekintetben, igaz, ez meg egyezik a költő szerénységével, szemérmességével, s hogy a hit – legalábbis részben – magánügy. Azzal is összefügg, hogy Arany János a költő közügy, közkincs, egyik csoport, felekezet se sajátítsa ki.

* * *

1933. augusztus 12-én, a költő halálának 50. évfordulóján Arany nagykőrösi szobra előtt gyülekeztek a magyar református presbiterek. Az Országos Református Presbiteri Szövetség által szervezett ünnepségen többek közt dr. Maday Gyula mondott beszédet, melyben ő is hangsúlyozta:

„Nem szeretem, ha nagy költőinket valásfelekezetek kisajátítják maguknak. Nem helyeslem, ha szellemóriásainkat, akik az egyetemes nemzet büszkeségei, egy szűkebb kör házi bálványaiává törpítjük.” Mindemellett ő is kiemeli:

„Kálvinistasága... maga az élet, az átélt, verejtékező, imádkozó élet.” Majd így folytatja:

„A gyermek Arany elolvasta az egész Bibliát, részenként kétszer-háromszor is. A szalontai jegyző mindenkinél szebben énekelve vezeti be vasárnaponként gyülekezete közös éneklését. A költő Arany nyelve Bihar megnevesített népnyelve, de méltóságosan szárnyaló erőt és aszúízt abba Károlyi Gáspár Bibliájának nyelve ad és Szenci Molnár Albert zsolttárai teszik oly édes-dallamossá költői nyelve zengését.”

Maga Arany mondja: „az ének és a szentírás vonzóbb helyei lettek első tápja gyöngye lelkelemnek, s a kis bogárhátú viskó szentegy-

ház vala...” „A zsolttárokat, a biblia vonzóbb történeteit – emlékezetem meghaladó idő előtt, hallásból már elsajátítottam.” – írja Gyulai Pálnak, Nagykőrösről, 1855. jún. 7-én. Vándorszínész éveire ugyanakkor nem szívesen emlékezik, kéri is, hogy ezt ne nagyon domborítsák ki még életében, ne keltsen rossz benyomást a fiatalabb nemzedékre.

Ezzel egybecseng az ötödik presbiteri értekezletre szóló meghívó is, melyet Csikesz Sándor egyetemi professzor, az ORPSZ főtitkára és Baltazar Dezső püspök, ORPSZ elnök írt: „Károlyi Bibliája és a Szenci Molnár Albert zsolttára volt az a forrás, amelyből lelkét újra meg újra megelégitette a legnagyobb magyar költő, Arany János.”

Végül a Magyar Presbiter hasábjain is közzölt ünnepi beszéd e szavakkal záródik:

„Pap volt Arany János és presbiter! Nem a formák szerint, de a lélek szerint volt az.”

Valójában Arany, ha lehet így mondani, a formák szerint is egyházának tagja volt. Török Pál püspököt pedig még kisújszállási segédtanítóként ismerte, hol akkor ő volt a rektortanító. A dunamelléki helv. hitv. egyházkerület jegyzőkönyveiben 1860-tól szerepel Arany János neve. 1867-ben a Dunamelléki egyházkerület tanácsbírájává választja:

„Pesten, 1867-ik évi június 19-ik s következő napjain, a dunamelléki helv. hitv. Egyházkerület közgyűlése tartatván, gr. Ráday Gedeon főgondnok és Török Pál superintendens urak kettős elnökle alatt.”

1867. június 20-án pedig újabb 3 egyházi és 3 világi tanácsbíróvá választottak:

Az elrendelt szavazás eredményeképp „átalános többségre 116. szavazat kívánatván, Ács Gedeon, Szilády Áron és Szalay Sándor urak az egyháziak, — Bozó Pál, Arany János és Tisza Lajos urak pedig a világiak közül megválasztott egyházkerületi tanácsbíráknak nyilvánítottak, miről az illetők elnökség által a hivatali eskünek vagy még e gyűlésen, vagy a legközelebbin leendő letételére figyelmeztető felhívás mellett értesítendő.”

„7.) A fentebbi pont alatt megválasztott tanácsbírák közül Szilády Áron és Szalay Sándor urak jelen lévén, hivatali esküjüket a gyűlés színe előtt azonnal letették s tanács-

bírói széküket a jelen voltak szívélyes üdvözlése kíséretében elfoglalták.”

Szilády Áron szintén Arany köréhez tartozott, helyesebben nagykőrösi tanítványa volt, jeles irodalomtörténész, nyelvész, az Akadémia levelező tagja már 1861-ben, egyúttal református lelkész. Megtanult törökül, Szilágyi Sándorral és Salamon Ferencel együtt adták ki a Török-magyarokori államokmánytárat.

Később viszont ez áll a jegyzőkönyvben:

„Superintendens úr a fentebbi 6. sz. alatti végzésre vonatkozólag bemutatja Arany János úr levelét, melyben az a személyére esett tanácsbírói választásnak egészségi tekintetből el nem fogadhatóságát nyilvánítja.

A gyűlés azon kitűnő tiszteletnek, mellyel Arany János úr személye iránt viseltetik, az által is kíván kifejezést adni, hogy őt a tanácsbírói elfogadása iránt elnökség által újból fölkérni határozza, kijelentvén, hogy e tiszteletteljes bizalomnak általa leendő elfogadása iránt már csak azon oknál fogva is reményt táplál magában, mivel irányában tanácsbírói tiszteben is mind azon kíméletes figyelmet tanúsítani kívánja, melyet akár egészségi állapota, akár hivatalos teendői vagy egyéb körülményei most, és jövőre igényelhetnek.”

A jegyzőkönyvekben ezt követően nem szerepel Arany János neve. De mindenképp igaz a megállapítás:

„Pap volt Arany János és presbiter! Nem a formák szerint, de a lélek szerint volt az.”

Megtér és megfordul

DR. RITOÓK ZSIGMOND

A Lukács evangélium szerint Jézus a Gecsemáné-kertben Péternek a következőket mondja: „Simon, Simon, íme a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited: azért majd ha megtérsz, erősítsd a testvéreidet” (Lk 22,31-32). Hogyan? – kérdezzük. Péternek a csodálatos halfogás, a nagy vallástétel, az éveken át Jézussal való járás után még meg kell térnie?

A megtérés kifejezésére az újszövetségi görög nyelv két szót használ. Az egyik a metanoéo ige és az abból képzett metanoia főnév, a másik az episztréfomai ige és az abból képzett episztrófé főnév. A metanoia/metanoéo értelmét a Varga Zsigmond féle görög szótár nagyon pontosan így írja körül: „teljes személyiség és gondolkozási irányát a megelőzőnek ellentétére fordítja”.

Ez tehát a változást egy, a gondolkodásban végbemenő folyamatként írja le, az episztréfomai egy térben végbemenő folyamat képletes értelmével. Itt ez a szó olvasható. Az utóbbi szó azonban nemcsak képletes értelemben használatos, hanem közönséges, térbeli megfordulás értelmében is. Nem arról van tehát itt szó, hogy Péter gondolkodásában kellene valami alapvető változásnak végbemenni, hanem arról, hogy Péternek majd vissza kell fordulni valahonnan, a bukásból, amit Jézus előre lát.

Ez ennek a jézusi kijelentésnek a nagy evangéliuma. A megtért ember is elbukik, a figyelmeztetés ellenére is elbukik. Jézus figyelmeztet, de nem akadályoz meg feltétlenül a bukásban. Péter és minden megtért ember szabad ember, szabadon dönt. De Jézus imádkozik értük. Talán egy ideig nem szól hozzánk, mint Péterhez sem. (Feltámadása után nem Péternek jelenik meg, hanem az asszonyoknak.) De ha a rossz döntés után visszatértünk (megfordultunk) öhozzá, visszafogad, és feladatot is ad. Mint Péternek, amit Lukács itt jelez, s amit a János evangélium (21,15-17) elbeszél.

Ez tehát a változást egy, a gondolkodásban végbemenő folyamatként írja le, az episztréfomai egy térben végbemenő folyamat képletes értelmével. Itt ez a szó olvasható. Az utóbbi szó azonban nemcsak képletes értelemben használatos, hanem közönséges, térbeli megfordulás értelmében is. Nem arról van tehát itt szó, hogy Péter gondolkodásában kellene valami alapvető változásnak végbemenni, hanem arról, hogy Péternek majd vissza kell fordulni valahonnan, a bukásból, amit Jézus előre lát.

Tervezet

a 2017. augusztus 18-20. között Pápán rendezendő 15. Országos Presbiteri Konferencia időrendjére

Augusztus 18. (péntek)

- 14:00–15:00 Érkezés, regisztráció, szálláskijelölés
 15:00–15:40 Nyitó áhítat, *Bogárdi Szabó István, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke, a Zsinat lelkesi elnöke*
 15:40–16:20 Vándordiák prédikátorok a reformáció korában, *dr. Szabó András, a KRE HTK tanára*
 16:20–17:00 Alsó Baranya és Szlavónia reformációja, *dr. Lábadi Károly néprajzkutató*
 17:00–17:20 Kávészünet
 17:20–18:00 A Felvidék reformációja, *dr. Somogyi Alfréd esperes, Szlovákiai Református Egyházkerület*
 18:00–18:20 Kérdések, hozzászólások
 18:20–19:00 Esti evangélizáció, *Tóth András, a Pápai Református Egyházmegye esperese*
 19:00–20:00 Vacsora
 20:00–21:00 Beszélgetés, éneklés

Augusztus 19. (szombat)

- 07:30–08:00 Reggeli imaközösség, vezeti *dr. Judák Endre presbiterképzési elnök*
 08:00–09:00 Reggeli
 09:00–09:30 Reggeli áhítat, *dr. Bodnár Ákos diakóniai tanácsadó*
 09:30–10:10 Kárpátalja reformációja, *György András somorjai lelkipásztor*
 10:10–10:50 A Parcium reformációja, *Csűrű István, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke*
 10:50–11:10 Kérdések, hozzászólások
 11:10–13:00 Az első presbitérium megalakulásának 400 éves jubileumi emléktáblájának felavatása,

Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspökének szolgálatával

- 13:00–14:00 Ebéd
 14:00–14:40 Erdély reformációja, *dr. Buzogány Dezső, a Kolozsvári Hittudományi Egyetem professzora*
 14:40–15:00 Kérdések, hozzászólások
 15:00–15:40 Presbitérium és demokrácia, *dr. Szűcs Ferenc emeritus professzor, teológiai tanácsadó*
 15:40–16:00 Kérdések, hozzászólások
 16:00–16:30 Kávészünet
 16:30–18:00 Múzeumlátogatás
 18:00–19:00 Esti evangélizáció, *dr. Tóth János, a Missziói és Diakóniai Bizottság elnöke*
 19:00–20:00 Vacsora
 20:00–21:00 Esti beszélgetés, éneklés

Augusztus 20. (vasárnap)

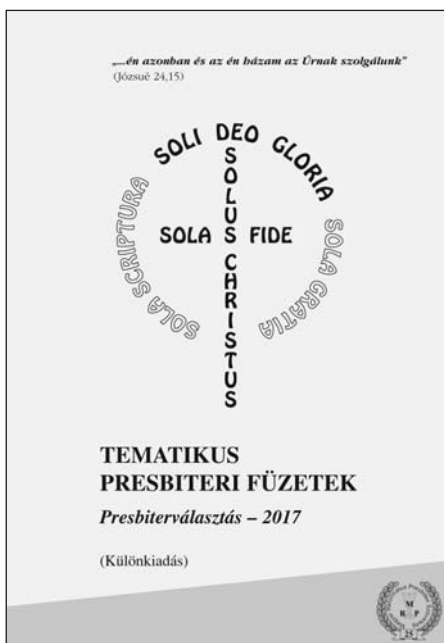
- 07:30–08:00 Reggeli imaközösség, vezeti *dr. Viczián Miklós ügyvezető elnök*
 08:00–09:00 Reggeli
 09:00–10:00 A konferencia összefoglalása, *dr. h.c. Szabó Dániel nemzetközi tanácsadó*
 10:00–12:00 Istentisztelet úrvacsorával a pápai gyülekezettel együtt, *igét hirdeti ifj. Márkus Mihály pápai lelkipásztor*
 12:00–13:00 Készülődés a hazautazásra
 13:00–14:00 Ebéd és búcsúvétel

A fenti tervezet végleges formáját, a szállás, étkezés költségeit és a jelentkezés határidejét a később kiküldendő meghívó fogja tartalmazni.

Segédlet a presbiterválasztáshoz

A Magyarországi Református Egyház törvényei szerint a presbiteri megbízatás hat évre szól. A jelenleg működő presbitériumok 2012. január 1. óta töltik be tisztségüket. 2017 második feléve folyamán tehát minden egyházközségben presbiterválasztást kell tartani. A presbitereket az egyházközség névjegyzékbe felvett tagjai választják meg a hivatalban lévő presbitérium jelölései alapján. Az egyháztagok ezzel beleszólhatnak abba, hogy a következő 6 évben kik legyenek az egyházközség, a gyülekezet sáfárai, gondviselői a lelkipásztorral együtt.

Fontos, hogy a hivatalban lévő és a tisztségre jelöltek részletesen ismerjék a választás menetét, de az is fontos, hogy ismerjék a tisztségviselőkkel szemben támasztott alapvető követelményeket a Szentírás szerint. Szeretnénk, ha méltó presbitereket választanának meg az egy-

Köszönet a Presbiterválasztási különkiadásunkat borítékoló hölgyeknek

házközségek, akik felelősséggel és erkölcsi tisztaságú élettel járulnának hozzá az evangélium terjesztéséhez nemcsak egyházközségükben, hanem az egész társadalomban.

Őszintén meg kell állapítanunk, hogy sok helyen gondot jelent olyan egyháztagokat találni, akik vállalják a tisztséggel járó feladatokat és megfelelnek az igei elvárásoknak. Meggyőződésünk azonban, hogy nem a követelmények leszállítása, a felelősségek szűkítése adja a megoldást, hanem gyülekezeteink megújulása adhat indítást egyháztagjainknak, hogy vállalják a megmérettetést a presbiterválasztások folyamán. Lelkileg megújult egyháztagok, presbiterek és lelkipásztorok szükségesek egész egyházunk felemelkedéséhez! Egyházi törvényeink által szabályozott választások csak a külső elhíváshoz adnak kereteket; valódi, felelősségteljes református

presbiterré váláshoz belső elhívás is szükséges a mi Urunk, Jézus Krisztus áldozata iránti hálából fakadóan, a Szentlélek által. Bár csak minél többen felismernék magukban ezt a belső elhívást is!

Ebben kívánt segítséget nyújtani Szövetségünk a **Presbiterválasztás 2017** című kiadványunkkal, melyet minden magyarországi egyházközség számára megküldtünk két példányban.

Tisztelettel kérjük és bátorítjuk a gyülekezetek lelkipásztorait és gondnokait, hogy **a jelölteknek adják kezükbe kiadványunkat**, hogy majdan a presbiteri esküjét letévő új presbitérium valóban annak ismeretében vállalja tisztségét, hogy megismerte egyházi törvényeinket, a presbiteri szolgálattal kapcsolatos bibliai alapokat, és Cseri Kálmán 8 részből álló tanításának segítségével önvizsgálatot is tartott.

Ezúton mondunk köszönetet a könyv összeállításában, nyomdai előkészítésében és terjesztésében résztvevő minden kedves testvérünknek.

Viczián Miklós

Egymásra találtak a magyar anyanyelvű reformátusok Augsburgban

A keresztyén emberek számára mindig nagy öröm és dicsőség, ha az Úr új gyülekezetet hív életre, ha a Szentlélek új testvéreket talál együtt istentiszteleteken és Jézus Krisztusban születhetnek újjá kedves testvéreink, akik esetleg sokáig nem találták helyüket, a vasárnap nem lehetett teljes, mert nem tudtak rendszeresen a Teremtő Isten elé járulni, templomban, ahogy azt megszokták korábban.

2017. március 19-én tartotta első istentiszteletét az Augsburg-Donauwörthi Magyarok Református Gyülekezete, amely a Református Magyar Nyelvű Egyházközség München diaszpórájaként jött létre. A gyülekezetről minden információ megtalálható a www.reformatus-augsburg.com oldalon. Bibliaórák, csendesnapok gazdagítják a gyülekezet és a testvérek keresztyén életét felekezeti hovatartozás nélkül.

Kontakt: info@reformatus-augsburg.com

Soli Deo Gloria!

Varjas Zsolt

Országos Református Cigánykonferencia Káposztásmegyeren

D. SZABÓ DÁNIEL

A címben foglalt tájékoztatás már magában véve is hálaadással és jó reménységgel tölti meg a szívünket. Minden benne lévő jelző Isten kegyelmes munkájára emlékeztet.

„Országos”. A misszió történetét tekintve alig 10-15 esztendővel ezelőtt nagyon nagy esemény volt, amikor egy-egy faluban, városban, így Sárospatakon is egybehívhattuk a helybeli cigány testvéreinket. Ilyenkor az

év, majd a hónap alkalmas napján köszöntöttük egymást, hogy a szokásos találkozásokot meghaladóan hosszabban lehessünk együtt.

Ezek az alkalmak kezdtek meggazdagodni, amikor már a szomszédos községekből, sőt Miskolcra is többen eljöttek, mert hallottak az együttlét jó hírérl. A gyülekezeteink születésével, szaporodásával, szükségessé vált, hogy időnként valahol egy községi, nagyobb kultúrhatár is igénybe véve – lehetőleg mindenik gyülekezetünkben – jelen legyen egy képviselői csoport. Ezek voltak a körzeti konferenciák kezdetei. Rendszerint népesebb koreai látogató csoportokkal is összekapcsolva az alkalmakat.

Egyszer aztán megtisztelő, és nagyon kedves testvéri hangú meghívás érkezett a Zsinat Missziói Osztálya részéről, melyben először országos konferenciára kaptunk meghívást, *Dani Eszter*, majd munkatársa *Nyeső Ágnes* és számos további munkatársuk nevében. Ők helyzetüknél fogva – a kerületi határokat is átlépve – az egész ország református cigány gyülekezeteit szólították meg egy nagy találkozóra. Milyen meglepetés volt az első ilyen alkalom: ilyen sok helyen van már Istennek népe, cigány gyülekezetekben is országunkban?!

„Református”. Régóta tudtuk, hogy a Lélek munkája nincs felekezeti határokhöz kötve. Azoknak a közösségeknek is örültünk és örülünk, melyek időben, vagy akár számban is megelőznek minket. Ha

pedig ilyen szabad szívűek vagyunk, miért ne adhatnánk hálát azért, amit Isten a mi történelmi és hitvallásos kereteink között végez.

Ebben az egyre növekvő missziói ágban ismételtelen megtapasztalhatjuk, mennyire egymásra vagyunk utalva és hogyan gazdagíthatjuk meg egymás közösségét kölcsönösen. Mára már áldott átfedések vannak jelen, mindkét oldalról, akár a presbitériumokban, és sokszor a gyülekezetekben.

„Konferencia”. Igen, ezeknek az alkalmaknak már rangja van. Akár a résztvevők számát, akár a szolgáltatások, előadások, biznyságtételek igényességét, és nem utolsósorban a zenei szolgáltatásokat tekintjük végig. Szinte már természetes, hogy ezek megnyitása, vagy a missziói osztály képviselőjével, vagy a zsinat elnökének képviselőjével történik.

Kormányzatunk küldöttje is rendszeresen jelen van az alkalmakon. *Czibere Károly* államtitkár testvérünk pedig szinte állandó jelleggel megszólít bennünket, és evangéliumi üzenetet is ad át a konferenciáinkon.

A mostani alkalmunkon *Gér András*, a zsinat főtanácsosának bevezető szolgálatával indult el együttlétünk, de hasonlóan gazdag volt *Dani Eszter* igazgatónő későbbi igehirdetése is. *Rácz Miklós* és *Gyirgó Dénes* biznyságtételét is hálás szívvel hallgattuk, de köszönthettük a határainkon kívülről érkezetteket is.

Ha ebbe a rövid írásba több információ nem is fér bele, hadd ajánljuk a Zsinatunk honlapján olvasható részletes beszámolót. Az olaszliszkai és a becskedi testvéreink hálás emlegetése mellett, egy felelős szolgálattevőt hadd említsünk még meg: *Szabóné dr. Kármán Judit* professzor asszonyt, aki a debreceni református teológián tanítja, neveli ottani hallgatóinkat ennek a missziói szolgálatnak a nehézségeire, örömeire, és Úrtól kapott ígéreteire.

Kérjük Istent, hogy helyi tüzek, lángok egyre inkább összeérjenek és még történelmi közösségeink szívét is megszólítsák, megmelegítsék és megörvendeztessék. Miért ne kérnék azt is, hogy áldásul legyenek majd társadalmunk, és egész népünk életében is?!

On-line bibliaiskola

JUDÁK ENDRE

Az egyházmegyei szintű, valamint kisköri presbiterképzést segítő hatalmas kincseket tartalmaz a *presbiterkepzes.hu* honlapunk. Bátorítunk minden kedves olvasónkat, hogy hívja fel a figyelmét presbiterársainak is erre a gazdag tárházra, mely most egy újabb kincessel gazdagodott: a *Bibliaiskola címszó alatt* teljes terjedelmében elérhető Imre Ernő:

Bibliaiskola mindenkinek c. könyvének anyaga. Imre Ernő munkája rendkívül hasznos segítséget nyújt Jézus életének a tanulmányozásához. A szerző a négy evangéliumon keresztül mutatja be a Megváltó élettörténetét, miközben sok fontos tanulságot levon az eseményekből.

A könyvet lehet használni egyénileg is, de csoportos feldolgozásra ajánljuk leginkább, például bibliakörökben, otthoni bibliáalkalmakon. A fejezetekhez illesztett kérdések segítik az elmélyülést, és beszélgetésindítónak is megfelelőek.

Időseknek és fiataloknak egyaránt építő lehet a mű, ezért szeretet-

tel ajánljuk minden kedves testvérünknek, hogy közelebb kerülhessenek az Élet Urához – Krisztushoz. Ez a rendszeres bibliaismeretel nyújtó tankönyv úgy lett összeállítva, hogy egy-egy rész után ellenőrző kérdéseket tartalmaz, amelyekkel ellenőrizheti az olvasó, hogy valóban elsajátította-e a fejezetben leírt ismereteket.

„...ÉN AZONBAN ÉS AZ ÉN HÁZAM
AZ ÚRNAK SZOLGÁLUNK”
(Józsué 24:15)

Főmenő

Címrap

Bibliaismeret

Közlés

Egyháztörténet

Gyülekezeti felhívás, diakónia

Egyháztörténet

Bibliákörök

Presbiteri kézikönyv

Használat

Hívás

Fejlesztés

BIBLIAISKOLA

BIBLIAISKOLA MINDENKINEK

ÍRTO: IMRE ERNŐ

Kedves Olvasó!

Imre Ernő Bibliaiskola mindenkinek c. munkája rendkívül hasznos segítséget nyújt Jézus életének a tanulmányozásához. A szerző a négy evangéliumon keresztül mutatja be a Megváltó élettörténetét, miközben sok fontos tanulságot levon az eseményekből.

A könyvet lehet használni egyénileg is, de csoportos feldolgozásra ajánljuk leginkább, például bibliakörökben, otthoni bibliáalkalmakon. A fejezetekhez illesztett kérdések segítik az elmélyülést, és beszélgetésindítónak is megfelelőek.

Időseknek és fiataloknak egyaránt építő lehet a mű, ezért szeretettel ajánljuk minden kedves testvérünknek, hogy közelebb kerülhessenek az Élet Urához – Krisztushoz.

Sándory Zoltán és Weiner-Legzsa Luca teológusok hallgatói

Idén is átadták a Presbiteri Szolgálatért Díjat

2017. március 18-án tartotta meg a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége éves közgyűlését Nagyváradon, a korábbi Egyházkerületi Székház dísztermében.

A közgyűlés Ft. Csűry István püspök igehirdetésével vette kezdetét, majd a napirendi pontoknak megfelelően hangzottak el beszámolók az egyházmegyék különböző tevékenységeiről, valamint a 2017-es év programjavaslatait is ismertették. Az anyaországi református PSz-t dr. Szilágyi Sándor leköszönő ügyvezető elnök és Váczi Gábor szövetségi titkár képviselte.

A közgyűlés fénypontja az idei *Presbiteri Szolgálatért Díj* átadása volt az arra érdemesült presbiterek számára.

Idén a KRE PSz tizenegy presbiternek ítélte oda e magas rangú kitüntetést.

A díjazottak: dr. Szilágyi Sándor, a MRPSz leköszönő ügyvezető elnöke; László Kálmán, a KRE PSZ volt elnöke; Pozán Edit, a nagybányai egyházmegye presbitere; Medve Sándor, szatmári egyházmegye; Komáromi József, nagykárolyi egyházmegye; Tóth Zsigmond Béla, bihari egyházmegye; Egresi Gábor, érmelléki egyházmegye; Simon Klára, aradi egyházmegye; Dorogi Sándor, Temes egyházmegye; Kincses Imre, Szilágysomlyó egyházmegye; és Pesti János, Zilah egyházmegye presbitere.

A kitüntetésre érdemes presbitereket minden esetben az egyházmegyei presbiteri szövetségek javasolták.

A közös laudációt Lakatos Nella, a KRE PSz jegyzője ismertette a jelenlévőkkel:

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének 2015. márciusi közgyűlésének 12. határozata alapján a Presbiteri Szolgálatért Díj adományozható mindazon presbitereknek, akik áldozatos munkájukkal szolgálták anyaszentegyházunk épülését. Első alkalommal a 2016. márciusi közgyűlésen 30 presbiter vehette át a Pataki Károly, a temesvári egyházmegye volt gondnoka, által készített érmet és egy emléklapot. 2017-től kezdődően a közgyűlés határozata értelmében egyházmegyénként 1-1 presbiteret tüntetnek majd ki a díjjal.

Pál apostol a Korintusiakhoz írott levél 15. fejezetének 58. versében ezt írja:

„Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetle-

nek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozástok nem hiábavaló az Úrban”.

Egyházi, sőt hívő emberként azt tartjuk, hogy egyedül Istené a dicsőség, és Őt illet meg minden dicséret. Ezért gondot jelent, ha valakinek az érdemeit kell méltatni, magasztalni. Ha valakinek az erényeit látjuk, akkor is Istent dicsérjük, merthogy Isten használta fel őt eszköz gyanánt. A ma kitüntetett presbiterek Istennek szolgálói, Istennek szentelt keresztyén élet élő szimbólumai a gyülekezetekben, az öntudatos református egyháztag élő személyben megtestesült jelképei. Az egyházmegyék presbitériumaiban hűséggel szolgálják az Urat, békességben, megértésben végzik a

rájuk bízott szolgálatot. Templomba járó, imádkozó, adakozó, másokon segítő előljárói a közösségnek, akik életvitelben, feladatmeglátásban, feladatvállalásban, anyagi teherviselésben Isten megáldotta szorgalommal végzik munkájukat... Ők az egyház iránti hűséggel és példamutató életükkel részt vesznek a gyülekezet mindennapi munkájában, tanítói missziói feladatokat látnak el, és az Istentől nyert ajándékot kézséggel és örömmel a többi tag javára és üdvösségére fordítják.

A díjat átvevő presbiterek megérdemlik a dicséretet, mert vállalták a sáfarkodást, az önzetlen szolgálatot és köszönet hitükért, hűségükért, lelkesedésükért, amivel munkálkodnak gyülekezetük gyarapodásáért, lelki épüléséért és a szörványvidéken küzdenek a fennmaradásért.

Gratulálunk a kitüntetett presbiter testvéreinknek, további erőt, egészséget és kitartást kívánunk az elkövetkezendő időkben, hogy gyülekezetükben minősített emberek legyenek, akiket az Isten azért adott, hogy az Ő dicsőségét megbízottszerűen szolgálják. Isten áldása legyen életükön, munkájukon, családjukon és egyházi közösségükön.

A díjakat Ft. Csűry István püspök és Mészáros János missziói előadó adták át a kitüntetetteknek.

Őrségi életjelek

KEREKES FERENC BÉLA területi referens

Tisztelt Ügyvezető Elnök Úr!
Tisztelt Titkár Úr! Kedves Testvérek!
Az alábbiakban röviden tájékoztatom az érdeklődőket az Őrségi Egyházmegyében, ott is főként saját gyülekezetemben folyó munkáról.

Az apropót az adja mondandómnak, hogy idén a Kossuth rádió templomunkból közvetítette a Húsvét vasárnapi ünnepi istentiszteletet. Bemásolom facebook oldalunkon megjelent híradásunkat:

„Megtelt a Szombathelyi református templom Húsvét vasárnap reggel. Különleges volt a mai Húsvét számunkra. A feltámadás csodálatos üzenetét, ma országnak, világnak a mi templomunkból közvetítette a Kossuth rádió. Fantasztikus belegondolni abba, hogy az az ige, az az üzenet, amit a templomunkban hallunk, az éteren keresztül minden rádióhallgatóhoz eljut határon belül és kívül még a tengeren túlra is. Az utóbbi évben, új toronnyal és harangokkal gyarapodott az alapoktól a tetőig felújított templomunkból, amit megtöltött a szerencsére egyre gyarapodó gyülekezet, (több, mint 400-an voltunk) szállt a világba szerte az ige, »Krisztus feltámadott«. Bár tudjuk, »egyedül Istené a dicsőség«, kicsit gyorsabban dobogott a szívünk, és talán a nem református szombathelyiek is büszkéek voltak ránk, akik ugyan vallási kisebbségnek számítunk, de annál többet teszünk városunkért!”

A Kossuth rádió műsортárában bárki visszahallgathatja az istentisztelet közvetítését, ha a műsортár április 16-i műsor 10,04 perces időpontjára kattint. Ez azért is érdekes lehet, mert többen kérdezték, hogyan illesztjük a bűnbánati imát az istentiszteletbe. Most ez meghallgatható.

Tájékoztatom Testvéreimet arról, hogy egyházmegyénkben a Reformáció 500 központi ünnepe Sárovaron, az ottani gyülekezetben lesznek, de minden gyülekezet szervez kisebb, nagyobb programokat.

Ugyanakkor Szombathelyen is lesznek programok, amiről gyülekezeti újságunk, a „Hit + élet” idei első száma ad hírt. Az újságot gyülekezetünk hagyományai szerint a presbiterek minden választói névjegyzékben szereplő testvérünk lakcímére többnyire személyesen juttatták el.

A Szombathelyi program:

Január 12 én: Filmklub A „Tiszta szívvel” című film vetítése és beszélgetés *Németh Zsolt*tal a Parlament Külügyi Bizottsága elnökével. (megtörtént)

Március 8-án „Üzletemberként az egyházban, presbiterként a vállalkozásban” beszélgetés *Szűcs Attila* vállalkozóval, a Zsinat tagjával a megyei könyvtárban (megtörtént)

Április 22-én a Városi Református bál is az eseménysorba illeszkedik.

Április 29-én Hangverseny a templomban az új orgonáért, vendég *Tolcsvay Béla* Kossuth díjas művész.

Május 13-án „Futásomat elkezdtem” nyílt nap Szombathely városával. Futóversenyek 500, 1000, 5000 és 10 000 méteres távon a városban, 500, 1517 és 2017 méteren tréfás köszöntés. Utána térzene, bográcson főzőverseny, előadások és véradás a templom alagsorában.

Június 11-én nyilvános istentisztelet a Szombathely Városi Skanzenben, tájékoztató rólunk, reformátusokról a városból érdeklődőknek. Vendégeinket bográcson ebédre hívjuk meg.

Két olyan konferenciát kívánunk rendezni, ahol a főként katolikus város híres reformátusairól emlékezünk meg.

Előzetes tervek szerint erre júniusban és októberben kerül sor. A városban sokan nem tudják, hogy a modern Szombathely megteremtője, városépítő és közösségteremtő polgármester Éhen Gyula akkor Helvét Hitű Evangélikus, azaz református volt. (Amit a városban kevesen tudnak, evangélikusnak hiszik!)

Nincs egyházunk 56-os hősi halottai között *Welthner Károly* gyülekezetünk volt presbiter, 1956-ban Szombathely Munkástanácsának Elnöke, aki elfogása előtt inkább a halálba menekült, hogy ne árulhassa el társait, mikor megtudta, hogy a rendőrök elindultak érte. (Nevét utca őrzi a városban.)

Oktober 29-én Jótékonyági hangverseny lesz.

Ezek a rendezvények nyilvánosak, és a városban élő nem református testvéreinket is meghívjuk.

Gyülekezetünk számára számítunk az ősz folyamán *Köntös Lászlóra*, akitől Keresztyén örökségünkről, *Szarka Miklósról*, akitől a Házasságról és *Steinbach József* püspök úrra, akitől a Karácsonyról várunk előadást.

A programok megszervezésében főként presbiteraink, önkénteseink és a gyülekezetben működő *Szenczi Molnár Albert* értelmiségi kultúrkör tagjai, lelkészünk *Jakab Bálint* vezetésével vesznek részt.

Utólag elolvasva nagyon bőséges a program és kicsit zavar, hogy dicsekvésnek is tűnhet, bár ez távol álljon tőlem és tőlünk, hiszen hiszünk és valljuk, hogy „egyedül Istené a dicsőség!”.

Presbiter társaimmal és lelkészünkkel beszélgetve, arra a következtetésre jutottunk, hogy nagyon más az élet a városi gyülekezetben, mint egy többnyire azonos vallású emberek lakta falusi gyülekezetben. A falvakban sajnos nálunk is egyre kevesebben mennek templomba, de egy élettel és hittel tele, városi gyülekezet, jó missziói munkával és bőséges programokkal gyarapodásra is képes lehet. Úgy tűnik, hogy az Úr akaratából most ez történik nálunk.

Beszámolómban csak a pozitívumokról beszéltem. Természetesen nálunk is előfordulnak, gondok problémák, nehézségek. Kemény munkát igényel, hogy úrrá legyünk rajtuk. Minket is néha próbák elé állít az Úr, de erőt is ad a problémák megoldására és hiszünk, hogy bár néha tévelyegve, de jó úton járunk. Vezet minket az Úr igéje.

Tisztelettel kérem, beszámolómsom tudomásulvételét, és igyekszem az Egyházmegyében történt fontos dolgokról tájékoztatni a vezetőséget.

Pünkösöd: a szeretet grammatikája

A jeruzsálemi első pünkösdre összesereglettek új grammatikát kaptak, a szavak használatának új lelkiségét, lelkületét, valami szent szűrőt, amin a szenny és a bűn szavai fennakadtak. Ez a szeretet grammatikája, nyelvtana, szűrője volt, mert a szeretet másként szelektálja a szavakat, mint a gyűlölet, vagy a közöny, a cinizmus, a szándékos ferdítési fortély, a média manipulációja. A Szentlélek megszenteli, megszüri, gyógyítja és hitelesíti a nyelvet, mert gyógyítja, megszenteli a nyelvet használó embert. (M. Welker német református teológus)

Közös konferenciát rendezett Szövetségünk a Nőszövetséggel

DR. SZILÁGYI SÁNDOR

A bevezető áhítat során *dr. Kocsev Miklós*, a KRE HTK professzora, a János 21,1-17 alapján beszélt a Nagy Halfogás történetéről. Úgy látszik, az evangélistának fontos volt ezzel a történettel is bizonyítani, hogy Jézus valóban feltámadt. A történetben az is benne van: kik voltak ennek tanúi, kik azok a tanítványok kö-

zül, akikre különös teher hárul. Hét különböző ember, akik a maguk gyülekezetének sokszínűségét képviselik, de akik együtt keresik a jövődőt. Láthatjuk bennük a mi gyülekezeteink képeit is; Péter, a törekvő, aki elsőként akar találkozni Jézussal, míg a többiek csendben tovább húzzák a hálót. Új találkozás előtt állnak – de mi is arra készülhetünk: csodákra, amelyek éltették a tanítványokat és éltetnek minket is. A parton Jézus „munkareggelin” látja vendégül a tanítványokat, hogy utat mutasson és biztassa őket, hogy mindig velük marad. Most is ezért vagyunk együtt.

A megjelent presbiteri szövetségi és nőszövetségi tagokat *P. Tóthné Szakács Zita*, a Nőszövetség országos elnöke köszöntötte, kiemelve a két szövetség tisztségviselőit, majd röviden vázolta a Nőszövetség célkitűzéseit, tevékenységét és szervezeti felépítését. Hídepítőnek nevezte magukat a keresztyén és nem keresztyén asszonyok között. Szolgáltatukat a Református Egyház részeként végzik, amely missziói és diakóniai jellegű.

Ezután *dr. Szilágyi Sándor* kapott szó, aki kiemelte a két szövetség közös vonásait. A Presbiteri Szövetségben nők is vannak (több, mint 30%). Szövetségünk átlag életkora 64 év. Három célunk van: hitmélyítő szolgálat a presbiterek között, ismeretei szintjének az emelése, valamint a gyülekezetek, egyházmegyék, egyházkerületek közötti kapcsolatok építése konferenciák, útján.

Főtiszteletű *Jákób János* tábori püspök „*Kötelességek a gyülekezetben és a családban*” címmel tartott vetített képekkel kísért előadást. A témát kiegészítette a „hivatás” szóval, rámutatva, hogy a katonai életben alá- és fölrendelés van, ha a parancs elhangzik, azt meg kell csinálni, amit katonai fogadalmában is elfogadott. Csak úgy van eredmény, ha a résztvevők pontosan összehangolják munkájukat. Társadalmunkban idegenszerű a kötelesség. Áttérve a családra, elmondta, hogy az ember készen kapja az arcát a családból, de a gyermekek sokszor képtelenek felnőni a gyermekkorból, pedig 18-20 éves koruk után lassan nekik kellene fenntartani a társadalmat. Harmadik részben az előadó arról tett tanúságot, hogy hogyan működik a kötelesség a gyülekezeti életben? Mitől lesz valaki felnőtt gyülekezeti tag? A kötelesség ott kezdődik, ha valamit elvállalunk. A gyülekezetben vannak neki „felcímkezett” feladatok, meg kell keresni azokat. Lehet, hogy ha azt nem találja meg az ember, a többiek munkája is kárba veszt. Akkor jó a szolgálat, ha Kálvinnal szólva „Szívemet égő áldozatul, hozzád emelem Uram!” Nem elég kötelességtudónak lenni, együtt kell haladni az úton, ennek pedig sokszor nagy ára van. A vérmérsékletünk, a személyiségünk, a társadalomban elfoglalt helyünk bizony néha beelőzi az egység munkálását.

Az előadást követően *Hajdú Ildikó*, a Missziói és Diakóniai Bizottság tagja vezetésével és *dr. Nagy Sándor* volt egyházkerü-

leti főgondnok orgonakíséretével a konferencia résztvevői elénekelték a „Jézus, Te égi szép” kezdetű éneket.

Ezután *dr. Szilágyi Sándor*, a Presbiteri Szövetség volt elnöke tartott vetített képes előadást a küszöbön álló presbiterválasztásokról. A bibliai és hitvallási alapok vázolója és rövid egyháztörténeti áttekintés után azt a kérdést járta körül, hogy ki (nem) lehet presbiter? Olyan példákat látunk, hogy valaki azért tartja magát alkalmasnak, mert apja, sőt nagyapja is presbiter volt. Van olyan is, aki a Szentírásban megtalálható erkölcsi követelményeket elavultnak tartja, és házasságon kívüli kapcsolatban él, gyermekeinek vallásos neveléséről nem gondoskodik. Végül ismertette a Magyarországi Református Egyház vonatkozó törvényeit.

Egyik legfontosabb tétel, hogy „a presbiterek az egyházközség lelki és anyagi javainak sáfárai”, de emellett megtalálható bennük a presbitérium feladata, hatásköre és választásának feltételei és módja is. Felhívta a figyelmet a szóládi példára, ahol a választók között kérdőívet osztanak ki, amely azt firtatja, milyen követelményeket tart fontosnak a presbiterek kiválasztásánál. Végül felhívta még a figyelmet arra, hogy az idén ünnepeljük az első presbitérium megalakításának 400 éves évfordulóját, amelyet a Presbiteri Szövetség augusztusban Pápán, országos konferencia keretében felavatandó emléktáblával kíván emlékeztetessé tenni.

Hozzászólások keretében *Galambos Lajos* kiskunfélegyházi gondnok javasolta, hogy a Presbiteri Szövetség által szétküldött 70 oldalas presbiterválasztási füzet helyett adjunk közre egy rövidebb, 2-3 oldalas tájékoztatót. Válaszában *dr. Viczián Miklós* ügyvezető elnök elmondta, hogy nem 70 oldal szól a választásról, mert ebbe csatoltuk néhai Cseri Kálmán írását is. *Véres Sándor* egyházkerületi főjegyző figyelmeztetett arra, hogy a füzetben szereplő határidőket ne várjuk be, hanem minél előbb kezdjük keresni a leendő presbitereket.

A következő programpontra *Böszörményi Gergely* fesztivál-igazgató ismertette a XVI. Református Zenei Fesztivál programját és biztatott mindenkit a részvételre.

Szerény szendvicsebéd után *Fodorné Ablonczy Margit* lelkipásztor-családterapeuta, a Nőszövetség dunamelléki alelnöke tartott vetített képes előadást „*A XXI. századi keresztyén női sze-*

„A Szent Lélek más látást adhat nekünk”

KNOLNÉ TŰSKI GABRIELLA

Az elmúlt napokban nyugtalanított, hogy nem tudom pontosan, melyik evangélista mit is írt az Úr Jézus mennybemeneteléről. Természetesen ismerem a történet nagy vonalait, de többre vágytam. Így szép nyugodtan egymás után elolvastam a négy evangélium végét és az Apostolok Cselekedetei első fejezetét. Ami nagyon

megfogott: Jézus mennybe menetele előtt először még megrótt a tanítványokat. Még mindig ott volt bennük a kételkedés, zajlott köztük az 'igaz-vagy-nem' kérdése. Csupa emberi dolog.

Viszont a megróvás után Jézus ígéretet és feladatot ad nekik. Tudja, hogy többre van szükség, mint egy lelki rendre igazításra. Tudja, hogy a mindennapi kavarodások közepette gyakran elfelejtkezünk a lényegről. Annyira könnyen összpontosítunk számunkra fontos, de nem feltétlenül lényeges dolgokra, hogy szem elől veszítjük Isten ígéretének gyakorlati megvalósítását. Ha Őt követjük, egyben feladatunk is van az életben. És ha feladatunkat vállaljuk, az Úr együtt munkálkodik velünk (Márk 16,20).

Nemrég rejtélyes módon eltűnt az irattárcánk, amiben férjem jogosítványa és az autópapírok voltak. Kénytelen voltam bevalani, minden valószínűség szerint kézitáskám alján találjuk majd meg, hisz közismerten feneketlen kút az átlag női táska (itt egyben bocsánatot kérek a kivételektől). Végig kutattuk többször, de nem találtuk. Napokkal később a telefonomat akartam kivenni táskámból, és hirtelen ott láttam a táska rövid oldalának simulva az elveszett irattárcát.

Elgondolkoztatott.

Olyan természetesnek vesszük, hogy mindennapi dolgainkat jól és tisztán látjuk. De a Szent Lélek más látást adhat nekünk. Előhozza azt, amiről talán nem is tudjuk, hogy hiányzik, vagy előhozza, amit kerestünk, de eddig nem találtunk. Új fénybe ke-

rülhet életünk. Van rá példa. Nézzük csak Pétert, a tanítványt. Sok-sok kérdésével, keresésével, nagy szájjal. Nem sokkal Jézus mennybemenetele előtt még mindig csak kérdez, kérdez. Nem gondolom, hogy személyisége egyik pillanatról a másikra megváltozott Jézus hazatérése után. Annyit tudunk, hogy utána sokat imádkozott másokkal együtt. Ezek után beteljesedett az ígéret és a Szent Lélek megjelenése a tagadóból bizonyoságtévő, a kérdezőből magyarázót formált. A látott és megtapasztalt történetek új fénybe kerültek. Elsősorban Péter szívében, másodsorban hallgatóinál. A már ismert dolgok teljesen megújult jelentést kapnak. Így vagyunk mi is része Krisztus egyházának. Így ad a Szent Lélek látást és távlatot a mindennapokra és az Örökkévalóságra. Ezért bátran kérjük Istent, újítsa meg látásunkat. Hogy ne csak keressünk, hanem találjunk és bátran merítsünk az Úr Jézus ígéreteiből: „és íme, Én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Máté 28,20) és „A Pártfogó pedig, a Szentlélek, akit az Én nevemben küld az Atya, Ő megtanít majd titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit Én mondtam nektek.” (János 14,26)

Szentlélek jövel,
Szívünk töltsd ma el,
Szent erőddel, vigaszoddal
Légy hozzánk közel.

Jöjj pünkösdi láng
Nyisd meg szívünk, szánk,
Hogy a bűntől megtisztulva
Szálljon fel imánk!

Adj bátor hitet,
Zengő éneket,
Mely sok bűnöst megtérésre,
Üdvre elvezet.

Szenteld meg szívünk,
Hogy eggyé legyünk,
Hogy Jézusról vallást tenni
Mindig kész legyünk.

Ha eljő az est,
Ránk fátylat ereszt,
Boldog szívvel zengje ajkunk:
Győzött a kereszt!
(dr. Ecsedy Aladár)

Nőszövetség: Közös konferenciánk volt

repkör” címmel. A női ideálok sokat változtak; a múlt században megbecsült társ helyett versenytársként, majd a század végén a szépség hordozójaként tekintettek a nőkre; ezzel szembe állította a Szentírásban található jellemzéseket. Isten segítő társként rendelte a férfi mellé a nőt, mellérendelve, amely állapot Krisztusban valósul meg. Érintette azokat a kutatási eredményeket is, hogy a férfi ill. női agy különböző módon működik, különböző módon beszélnek, oldanak meg problémákat. A bűneset történe-

te is mutatja, hogyan alakul a bűnre vezető viselkedés a nőnél, amikor túl aktív és elégedetlen, a férfinnál, amikor passzív, ráhagyja magát a körülményekre. Így bomolhat meg az egyensúly a mai presbitériumokban is. Végül 8 példát emelt ki a Szentírásból pozitív női példaképekre.

Az előző előadás folytatásaként az előadó férje, *Fodor Attila* cégvezető, missziói gondnok szolgált korreferátummal, „Az elköteleződött református férfi a XXI. században” címmel. Feltette a kérdést: korunkban hol jelentkezik a férfi, a presbiter hite? Az 1Tim 2,8-at idézte: „a férfiak mindenütt bűntől tiszta kezeket felemelve imádkozzanak”, életből vett példával illusztrálva az imádkozásban mutatott állhatatosságot. Elmondta, hogy jó, ha társunk is van az imádkozásban, felidézve az Ószövetségből Mózes könyörgését, akinek Józsué és Húr segített feltartani a karjait. Örömmel számolt be egy férfi imaközösségről, amelynek hetenként részese lehet.

Hozzászólások után a konferencia *P. Tóthné Szakács Zita* elnökösszony imádságával és áldásával zárult.

„Coram Deo”

Békés megyei presbiteri találkozó Gyulán

2017. március 26-án a gyulai református templomban közel 200 résztvevője volt a Tiszántúli Református Egyházkerület által szervezett Békés megyei presbiteri találkozásnak, amelyre az egyházkerület „Hirdesd az Igét” programjában az ez évi „Reformátori Alapok” sorozatban került sor, s amelynek hangsúlyos célja volt annak érzékeltetése, hogy egész életünk, szolgálatunk Isten színe előtt – Coram Deo – zajlik.

A nyitó áhítat alapigéjét *Katona Gyula* esperes a Jelenések könyve 7. részéből olvasta fel, majd a 42. zsoltár gondolataival szemléltette, hogy mit jelent Isten színe előtt lenni, és hangsúlyozta, hogy ebben a folyamatban nekünk van szükségünk megtisztulásra, vigasztalásra és Isten dicsőítésére.

Tóth-Mihala Veronika programvezető a résztvevők köszöntése után örömmel számolt be a már megtartott rendezvényekről abban a reményben, hogy ez a konferencia is eléri közösségépítő hatását.

Dr. Fekete Károly püspök előadásában a presbiteri szolgálat hitelességének fontosságára hívta figyelmet. A presbiternek minőségi egyháztagnak kell lennie, amit folyamatosan képviselni kell – tükröt kell tartani, átéléssel kell betölteni a szolgálatot. Fontos a valóságkeresés: meg kell tudni fogalmazni a negatívumok okát a gyülekezetben. Ugyanakkor felfedező optimizmussal képviselni, hogy több az egyház, mint aminek látszik, s ehhez társuljon a felismert és szükséges változásra irányuló elhatározás. Ki

kell szabadulnunk a gyülekezeti élet korlátaiból, s nekünk kell ehhez a kapukat kinyitni! Mindenképpen gondolkodásváltásra van szükség! Fel kell fedezni a templomon kívüli életttereket és szolgálati lehetőségeket, hiszen luxus ki nem használni ezeket – biztatott az előadó, akinek szavaiból a gondolkodásváltás iránti komoly elkötelezettséget érezhettük.

A második előadásban *dr. Tóth János*, a Békés megyei területi szervezet és a MRPSz Missziói és Diakóniai Bizottságának elnöke a presbiterek Isten előtti etikai felelősségéről beszélt, bemutatva az etikátörténet ókori alakjait, majd a keresztyén etika elveit, és ismertette Kálvin etikájának legfontosabb gondolatait. Hangsúlyozta, hogy Kálvin elsődlegesnek tartotta a Szentírás üzenetének pontos megértését és minden helyzetben a helyes gyakorlati aktualizálását. A presbiternek ismerni, elfogadni és követni kell az elveket: minőségi Biblia-ismerettel, Krisztus- és Szentlélek központú lelkesítéssel, stabil református identitás tudattal, határozott véleményalkotással, szociáletikai érzékenységgel és elkötelezettséggel az egyházfegyelem betartása iránt. Így szolgálhatunk folyamatosan Isten színe előtt, Isten dicsőségére – zárta gondolatait az előadó.

A program igen értékes része volt öt presbiter őszinte megnyilatkozása hitéletük egy-egy epizódjáról és missziói látásukról. Színes lelki kaleidoszkóp ajándékát kapta a hallgatóság a hitre jutás élményétől, az ifjúsági misszió szép eredményein, a zsugorodó kis gyülekezetek reménységein át a személyes kegyesség gyakorlási formájáig. Köszönet illeti *Tar Krisztián* békéscsabai, *Mucsi András* békési, *Bagita Attila* mezőberényi, *Földesi Viktor* biharugrai és *Markó István* egyházmegyei gondnok, gyulai presbiter bizonyágtételét.

A résztvevőknek lehetősége volt 9 csoportban – lelkipásztorok koordinálásával – rövid bemutatkozásra és néhány kérdésre adott válasszal egymás jobb megismerése által a lelki közösség gyakorlására.

A konferencia hálaadó záró gondolatait *Baráth János*, a vendéglátó gyulai gyülekezet lelkipásztora mondta el, s a gazdagon terített asztalokkal készített szeretetvendégség közben még folytatódtak a testvéri beszélgetések. Isten színe előtt voltunk együtt az estébe nyúló délutánon, útmutatást és biztatást kapva szolgálatunk végzéséhez. Mindezekért legyen egyedül Istené a dicsőség!

Dr. T.J.

A Magyar Népfőiskolai Collegium jubileuma

Folyó év április 22-én Sárospatakon ünnepelte a Népfőiskolai Collegium elindításának 80 éves jubileumát. Ebből az alkalomból, mint a felnőttképzést Szövetségünkben támogató tisztségviselőknél, a Népfőiskola elnöke, *Horkay László* ny. püspök, és ügyvezető elnöke, *dr. Kis Boáz* oklevelet és emléklapokat adott át *dr. h.c. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadónknak és *dr. Szilágyi Sándor* volt ügyvezető elnökünknek, akik azt többi tisztségviselőnk és az egész Szövetségünk nevében köszönték meg.

Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség (I.)

VÁCI GÁBOR

Az elmúlt évben a németországi Aachenben került megrendezésre az Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének konferenciával egybekötött tisztújító közgyűlése, szeptember 22-25. között. A vezérige: „egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség” (Ef 4,5) volt. Presbiteri Szövetségünket *Bittó Zoltán* akkori felügyelő bizottsági

elnökünk – kedves felesége társaságában –, *dr. Székely István* GB elnökünk és *Váci Gábor* szövetségi titkár képviselte. A rendezvény fő témája a diaszpóra gyülekezetek jövőjének biztosítása és a lelkészutánpótlás segítése volt. A rendezvényre Németország szinte valamennyi tartományából érkeztek küldöttek. A közgyűlés első napján természetesen a bemutatkozás volt a főszerep, egymás megismerése jegyében.

A Magyarországi Református Egyház Zsinati Hivatalának jogtanácsosa, *Gér András* örömet fejezte ki a szervezet meghívásáért és reményét fejezte ki, hogy részvétele hozzájárul személyes kapcsolatok építéséhez, ismeretek gyűjtéséhez és az anyaország részéről történő segítségnyújtáshoz a diaszpórában élő, működő gyülekezetek munkája vonatkozásában.

Gér András, a MRE Zsinati Hivatalának vezetője, zsinati tanácsos

Megdöbbenéssel és szomorú szívvel értesült a közgyűlés közönsége arról, hogy a 2015. évi közgyűlésen még jelen lévő *Varjas László* szeptember 18-án – hosszú, súlyos betegség után – elment közülünk. Legyen áldott emlékezetek!

Ugyanakkor örömmel és Isten iránti hálával számolunk be arról is, hogy *Varjas László* testvérünk Németországban élő fiát, *Varjas Zsoltot* a közelmúltban az Úr arra indította, hogy Édesapja nyomdokain haladjon, lelki örökségét továbbvigye s létrehozza a Nyugat-Európai Magyar Presbiteri Szövetséget. Ennek bejegyeztetése lapzártánk időpontjában folyamatban van. Ez a szervezet fogja koordinálni az ott beindítandó rendszeres presbiterképzést, melyben anyaországi szövetségünk elnöksége kész és hajlandó segítséget nyújtani.

Fontos lesz a jövőben megerősíteni az anyaországgal meglévő kapcsolatokat. A korábbi években *Tarr Klára*, a MEE Külügyi és Ökumenikus Osztályának vezetője és *Fabiny Tamás* püspök úr is több ízben részt vett a Szövetség közgyűlésén.

Ezt követően az elnök ismertette a MRE Zsinatának Jogi Osztályához korábban, 12 pontban eljuttatott javaslatait a diaszpórában élő magyarsággal kapcsolatban. Ezeket a problémákat az anyaor-

szági egyházak vezetői, a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a nyugati magyar diaszpóra között mielőbb meg kell oldani.

1. Az az általános tapasztalat, hogy a külföldi diaszpóra gyülekezetek és az azokban szolgálatot vállaló lelképászorok kapcsolata a hazai egyházzal jogilag nem kellően tisztázott. Példaként említette, hogy van olyan lelkész, aki szolgál nyugaton, de nincsen kapcsolata az otthoni egyházakkal, sem kerületi, sem zsinati szinten.

2. A jogi tisztánlátást bonyolítja az a tény, hogy a diaszpóra gyülekezetek státusza jelenleg nagyon vegyes képet mutat. A diaszpóra gyülekezetek között van olyan, amely más külföldi egyházzal integrált magyar ajkú gyülekezet (pl. München, Stuttgart). Ők a helyi, többségi egyházba integrált magyar ajkú gyülekezet. Van olyan, hogy más külföldi egyház alkalmazásában álló lelkész szolgálatával működő, de egyéb vonatkozásban önállónak mondható gyülekezet (pl. Ulm és környéke, Württembergi Magyar Protestáns Gyülekezet stb.). Létezik olyan, ahol munkaadói státusszal rendelkező, lelkészét maga fizető, önálló gyülekezet (pl. Svédország, Ausztria). Fontos megjegyezni, hogy a Németországi Protestáns Gyülekezetek Szövetségének is van munkaadói státusza. Ezeket fontos tudatosítani ahhoz, hogy a megoldási lehetőségeket is jó irányban keressük.

3. A státusztól függetlenül egység van abban, hogy minden egyes gyülekezet választott presbitériummal bír, élén gondnokkal vagy felügyelővel. Ezek tehát a magyar egyházjog alapján – ilyen szempontból – rendben lévő gyülekezetek. Van tagságuk, vannak választott vezetőik, elfogadott alapszabályban került rögzítésre, hogy mi a lelkész meghívásának módja, mik a tagság feltételei, milyen összegű egyházfenntartói járulékot fizetnek, milyen formában stb. Ezek a gyülekezetek – gazdasági vonatkozásban – az illető ország törvényeivel összhangban működnek. Ezek a gyülekezetek leggyakrabban az őket egybefoglaló szervezetek vagy szövetség révén – ritkábban egymagukban – önálló jogi személyeknek minősülnek. A svédországi 13 protestáns gyülekezetet magában foglaló Protestáns Gyülekezetek Közössége, mint közösség jogi személy. Az egyes gyülekezetek önmagukban nem jogi személyek. Minden felettes hatósággal kizárólag mint egyesület, mint jogi személy van kapcsolat.

4. Közös a gyülekezetekben, hogy istentiszteleteiket rendszeresen tartják, a sákramentumokat kiszolgáltadják, igény szerint alkalmi szolgálatokra is sor kerül (keresztelés, konfirmáció, esketés, temetés). A lelképászor vagy egy központi helyen lakik, vagy – több gyülekezet esetén – ezeket egy helyről látogatja. Család és beteglátogatás is működik. Haldokló esetén is néhány órában mérhető távolságban van. Van olyan gyülekezet, melyben a hazai egyházkerület által egy-egy istentisztelet tartására rendszeresen kiküldött és finanszírozott lelképászor szolgál (pl. Luxemburgban, Párizsban – 22 éve!), honorárium fejében. Nagy hátránya ennek a „modellnek”, hogy szükség esetén a lelkész „nincs kéznél”, nincs helyben lakó lelképászor, aminek különösen a kauzáliák vonatkozásában van jelentősége.

5. Szükséges megvizsgálni a külföldi lelképászorok jogi státuszát. Ki a munkaadójuk? Ki biztosítja a javadalmazásukat, ill. majdnani nyugdíjukat? Konkrétan mely egyházi felettes hatóság előtt tartoznak számadással? Ki a felettesük egyházfegyelmi kérdésekben? Ebben a kérdésben rendet kell tenni. Ez alól egyedül München kivétel, mert nekik – 1993 óta – a Bajor Református Egyház Zsinatán van szavazati joguk, 3 képviselővel. Ugyanakkor nem a Zsinat a munkaadó, hanem a Németországi Magyar Protestáns Szövetség. Minden magyar ajkú protestáns gyülekezet teljes jogú tagja a Bajor Református Egyháznak. Tökintettel arra, hogy integrált gyülekezetről van szó, a lelképászor rendszeresen részt vesz a lelkészgyűléseken, továbbképzéseken, zsinati üléseken stb.

(Folytatjuk)

„Lélekkel és értelemmel” készülve Békéscsabán a presbiterválasztásra

Április 22-én került sorra a Békés megyei területi szervezet konferenciájára Békéscsabán. A tudósítás címe arra utal, hogy program bevezető részében eleget tettünk annak felhívásnak, hogy szövetségünk is vegyen részt az előkészületben levő új református énekeskönyv tartalmának végleges kialakításában azzal, hogy a közelmúltban megjelent „Lélekkel és értelemmel” című, a megújulás alapelveit tartalmazó kiadvány példatárában szereplő énekeket megismeri. Ennek jegyében a példatár 1. (Jer, örvendezzünk – a 95. zsoltár parafrázisa), és az 5. (Dicsőség néked, Istenünk)

énekeit Varga Tünde kántor mutatta be és vezetésével gyakoroltuk. A konferenciát *Katona Gyula* esperes nyitotta meg az Efézusi levél 3.14-21 verseinek alapján, jelentősnek értékelve a presbiterválasztásra való felkészülésnek ezt a lehetőségét. A nyitó áhítat (melynek liturgiájában az előzőekben megismert énekek szerepeltek) szolgálatát *Vincze M. István* nyárszói lelkipásztor, a kalotaszegi egyházmegye esperese végezte az 1Kor 4,1-2. versek gondolatainak vezetésével. Kiemelte a hűség igazi tartalmát a Krisztustól való teljes függés és a teljes szabadság dinamikájában. Isten titkainak sáfáriként kell közvetítenünk a személyesen ránk bízottakat az élet minden területén. Az áhítat után a vendéglátó gyülekezet köszöntését Szomor István és Szomorné Budai Mariann művésztanárok egy Telemann motetta hegedű-cselló feldolgozásának bemutatásával adták át.

Az első előadást *dr. Kereskényi Sándor*, a Szeged Honvéd-téri gyülekezet lelkipásztora tartotta. Bevezetőjében elmondta, hogy minden határpontnál lehetőség van változásra, ezért a presbiterválasztás alkalmas lehet a reformáció legszentebb értelmében vett megújulásra – a Krisztushoz való visszaformálódásra. A lelkipásztor-presbíter kapcsolat minőségére a karmester-zenekar példáját mutatta be, a presbíterek kívánatos jellemvonásait pedig a tanítványok – mint „első presbíterek” – tulajdonságain keresztül szemlélte. Hangsúlyozta, hogy nagyobb szerepet kellene kapni a presbítereknek a vezetésben, és ezt a felelősséget vállalni kell. Felhívta a figyelmet arra, hogy a hagyományokhoz való merev ragaszkodás visszahúzó erővé válhat („beragad a fék”). Fontos, hogy ne a deduktív, hanem az induktív gondolkodás legyen a jellemző: a felismerések új következtetések által új lehetőségeket nyithatnak meg. Így lehetnek jól megcélzott törekvéseink, ne mindig csak azt folytassuk, ami van, és ne ijedjünk meg az újtól. Kapcsolatok kiépítése és ápolása, folyamatos előrelátás, kitartás, feladatkérés, az irányok felelős kijelölése, igeszolgálat, példaadás és a világ felé való helyes képviselést – voltak többek között

azok a tulajdonságok, melyeket az előadó mint lelkipásztor fontosnak értékelt a presbíteri szolgálatban, és végül arra biztatott, hogy „hagyjuk a megreformált élet kibontakozását”.

A második előadásban *dr. Szabó Károly*, a Dél-Pesti egyházmegye területi szervezetének elnöke személyes bizonyoságtételként és számos bibliai hivatkozással beszélt a presbíterektől elvárható tulajdonságokról. Azzal biztatott, hogy Isten mindnyájunkat formálni akar, és ebbe nem fáradsz bele. Hangsúlyozta, hogy tevékenységközpontú elvárás és hitélet helyett kapcsolatközpontú

hitéletre, programközpontú gyülekezeti élet helyett kapcsolatközpontú gyülekezeti életre kellene törekedni. Cselekedeteink helyes motivációja az Istennel megélt személyes kapcsolat gyümölcseként felismert hála lehet. Ez a kapcsolat tükröződhet embertársainkkal és a gyülekezettel való kapcsolatainkban. Az elvárt „krisztusi indulat” az Istentől elkért újjáteremtés eredménye lehet életünkben. Jézus „barátságot” kínál nekünk: Meg kell becsülnünk Jézus baráti körét – a gyülekezetet –, a közösség megélésében pedig központi szerepet kap az elfogadás és a megbocsátás képessége. A presbíterség nem vezetői stílus és szerep – a presbíter természete a szolgálat, a szolgálai természet forrása pedig Jézus

Krisztus. Gondolkodásunkban meg kell értenünk és értékelnünk a Szentlélek segítségével Jézus értünk hozott áldozatát, és meg kell tanulnunk olyan tudatos döntéseket hoznunk, amelyek összhangban állnak ezzel a valósággal.

A konferencia különleges „betétje” volt annak az 1923-as kiadású Bibliának a megtekintési lehetősége (dr. Kocsis Elemér tiszántúli püspök hagyatékából), melyet 1926 október 24-én Debrecenben az első országos presbíteri értekezlet ünnepélyes felvételkorán a Nagytemplomból a Kossuth templomba vittek át, majd a következő években is az országos presbíteri értekezletek liturgiájához tartozott más helyszíneken.

A konferencia résztvevői között hagyományosan a határontúli testvérszervezetek küldötteit is üdvözölhettük (Érmellék, Arad, Kalotaszeg) és nagy megtiszteltetésként személyesen köszöntötte a konferenciát *Tóth András*, a Királyhágómelléki Egyházkerület Presbíteri Szövetségének elnöke, átadva a meghívást a május 20-án Nagyváradon sorra kerülő Református Egység napja rendezvényre.

A közös ebédrel zárult alkalom gazdag tartalma lelkünkre és értelmünkre is hatva segíthet bennünket a presbiterválasztás feladataira való felelős felkészülésben.

Dr.T.J.

Dr. Tóth János területi elnök
és Tóth András KREKPSz elnök

Beszámoló a Börzsönyi kiskör kosdi presbiterképző alkalmáról

Nt. Schmidt Ferenc kosdi lelkipásztor nyitotta meg a kiskör 2017-es második továbbképző alkalmát. Az egyházmegye kiskörét, kb. 60 fő képviselte, köztük lelkipásztorok és Kurdi Ferenc kosdi polgármester úr, aki presbiter is.

Az áhítat vezérfonala a Római levél 7, 24 volt, valamint a HK „Az ember megváltásáról” szóló része.

- Bűnt bűnre halmozunk: ezt az életvitelt nem az Úr akaratából választjuk: a magunk akaratából...
- Szánalmas állapotunkból van kiút: lehet Krisztushoz menni.
- Nem tudjuk bűneinket tisztára mosni Krisztus nélkül.
- Jól értjük, hogy mit akar Isten, de mi teljesen másképp cselekszünk. Naponta újabb adóssággal terheljük meg életünket.
- Csak a Tökéletes tud eleget tenni, csak a bűntelen szabadító tud megváltani minket az örök halálból és kárhozatból.
- Egyetlen esélyed földi életed; ha elveted, elutasítod az Úristen mentőkötélét, nem értted meg a megváltás értelmét.
- Tégy tanúbizonyságot a Krisztusról, imádkozz, hirdesd a megváltót, a szabadítót!

Ima, ének és Berta Lajosné gondnokasszony köszöntője után nt. dr. Szűcs Ferenc professzor úr tartott előadást „A reformáció mártírjai” címmel. Néhány részlet a nagyszerű előadásból:

- A reformáció elterjedését segítette az akkori történelmi háttér, „hátszél”. Ugyanakkor rögtön követték a véres üldözések is.
- Száz évvel korábban valószínűleg Luther is Husz János sorára jutott volna: máglyahalálra.
- A humanizmus kora („vissza a forráshoz”), Rotterdami Erasmus bibliafordítása, Gutenberg nyomdai újításai, az egyetemi hitviták és természetesen a történelem Ura mind elősegítették a reformáció terjedését.
- A reformáció áterjedt Franciaországra is, maga Kálvin is titokban menekült ki Párizsból. 1520 körül „európai ügy” lett a reformáció.
- Terjedését segítették az európai államok önállósodási kísérletei is: szabadulni akartak a császárság és a pápaság nyomásából. Már ekkor is voltak kiszakadási kísérletek az „európai unióból” (pl. az angolok).
- Spanyolországban meg sem gyökerezett a reformáció, míg Franciaországban terjedt leginkább. 1560-ra kb. 2000 ref. gyülekezet volt az országban!

- Már 1523-ban máglya gyúlt Párizsban: 1560-ig 600 francia mártír halt meg hitéért.
- A francia reformátusok, a hugenották 1562-ben a húszmillió-s Franciaországban kétmillióan voltak!
- 1572. augusztus 24-én, az ún. „Szent Bertalan éjszakán” a katolikus Medici Katalin martalócai egy református esküvő utáni vérfürdő során háromezer, majd ezt követően húszezer hugenottát mészároltak le. A Medici-pápák emlékérmét adtak ki és hálaadó miséket tartottak a szörnyű éjszaka emlékére...
- 30 esztendő alatt 8 polgárháború tizedelte az országot, miközben az 1589-ben protestáns hitre tért IV. Henrik király 1593-ban rekatolizált. („Párizs megér egy misét”)
- 1598-ban „lelkiismereti” szabadságot hirdettek az országban, ami még nem jelentett „vallásszabadságot”.
- Erdélyben, először Európában 1568-ban Tordán álltak ki a vallásszabadság mellett.
- A reformáció és a gazdasági fellendülés együtt járt: a hugenották befogadása gazdasági előnyökkel is együtt járt. Hugenotta ősökkel rendelkező magyarok: Guyon Richárd honvéd tábornok, Kolozsvári Grandpierre Emil, Kodály Zoltán, Asbóth Oszkár, Maléter Pál stb.)
- Magyarországon a török megszállás némi „békés” időszakot adott a protestánsoknak a vallásüldözés során. Bethlen és Bocskai törekvései (bécsi béke) egy időre békességet teremtenek a vallásszabadságban.
- Ma más az ellenség, de ma is háború van! Nagyon hasonlít arra a helyzet, ami a XVI. században volt. Elsősorban Egyiptomban, Szíriában: most ők a mártírok.

Kérdések:

- 500 év után minden rendben van?
- Újra és újra Isten ígéjéhez kell mérni életünket. Hangozzék tisztán az evangélium. Szüntelen reformáció. A II. vatikáni zsinat a reformáció hatására némileg a katolikus egyházat is átalakította: nemzeti nyelv a miséken, bibliatanulmányozás a nép körében stb.

Ezt követően kosdi presbiter testvérünk, Fejes Zsolt tett bizonygatót és a gondnokasszony beszélt. Imaközösség után szeretetvendégség és beszélgetés várta a gyülekezetet.

Újszövetség dióhéjban a negyedik munkatársképzőn

Nagyobbrészt az Újszövetségről tanulhattak a lelkipásztorok, presbiterek, diakónusok a soron következő munkatársképzésen, mely immáron a negyedik ilyen alkalom volt. Most sem lankadt a kedv, hisz több mint százan jelen voltak az alkalmon, a szatmárnémeti Lános templom Kálvin János Református Imaházában.

Mindenekelőtt Kaszaniczki Csongor, a Lános templom beosztott lelkésze a napi Ige alapján (ApCsel 2, 26-36) prédikált, lelki tükröt állítva a gyülekezet elé. Mindannyian kegyelemre szorultak vagyunk, de van kegyelem – szólt az örömhír.

Dr. Fodor Ferenc sárospataki főiskolai docens segített abban, hogy igen rövid idő alatt az Újszövetséget tekintsék át a megjelen-

tek. Mindenekelőtt leszögezte, hogy az Ó- és Újszövetség között időbeli és nem minőségi különbségtételt kell tennünk, aztán szólt a történeti (evangéliumok és Apostolok Cselekedetei), tanítói (levelek) és prófétai könyvekről (Jelenések Könyve). Mind a 27 újszövetségi könyvet érintette az előadó, nem részletekbe menően, de kedvet hozva annak olvasásához.

A gyülekezeti misszióról Pásztor Gyula sárospataki, akadémiai lelkipásztor beszélt, majd az énektanulásban Genda Árpád Szabolcs petyéni lelkipásztor vezetett.

A szervezők, Illés Jenő EMPSZ elnök, dr. Szélyes Ferenc Deodát és Tar Csaba KREPSZ missziói tagok a további munkatársképző alkalmakra is szeretettel várnak mindenkit.

Az ellenreformáció „pártállami” módszerei

Az idősebb presbíter testvéreim közül sokaknak lehet még személyes tapasztalata a pártállam egyházpolitikájáról. A kommunista hatalomátvételt követően egyházi iskoláinkat bezárták, az egyházközségek földjeit, ingatlanjait államosították, lelkipásztorokat és lelki vezetőinket bebörtönözték, felfüggesztettek állásukból, lakhely elhagyásra kényszerítették...

Sajnos ezek a módszerek a magyarországi református egyház életében nem új keletűek. A XVII., XVIII. századi ellenreformáció kísértetiesen hasonló módszerekkel dolgozott. Ahogy a cseppen keresztül a tengerbe, úgy tekinthetünk a módszereikbe egy kis dunántúli falu református gyülekezetének életén keresztül.

*Hiába keresnénk a mai térképeken Tóсок községet. A reformáció korában önálló település ma Ajka egyik városrésze. A község szülöttje, **Tilhof Endre**, magyar-könyvtár szakos tanár, **Tóсок hét évszázada** c. könyvében hű képet fest a reformáció, s az azt követő ellenreformáció hatásáról e kis település életében. A történetre Nyíró Ottó tósocki presbíter testvérünk hívta fel a figyelmemet.*

*Alábbiakban a könyv pár szemelvényét idézem.**

A Reformáció című fejezetben ezt olvashatjuk: Magyarország nagy része török uralom alatt. Veszprém megye jóformán kiürült, Tóсок község alig lakott pusztaság... A hitújítás lutheri eszméi korán, már Mohács előtt megjelennek Magyarországon. Utána és mellette azonban hamarosan feltűnik a kálvini irányzat is, főleg a mezővárosokban és a falvakban, sőt rövidesen a vezető szerepet is átveszi... Rövid időn belül lesz az ország nagyobbik hányada a kálvinizmus követője... A katolikus egyház összezsugorodik, híveinek egy részét végleg, más részét pedig csak átmenetileg elveszíti... A veszprémi egyházmegyében a XVII. sz. elején még mintegy harminc, a közepén már csak öt katolikus plébánia létezik. A század második felében a 70 katolikus pap mellett több mint 300 protestáns lelkész tevékenykedik. A protestánsoknak majdnem minden településen van lelkészük...

Az újratelepülés után Tóсокon is a reformátusok kerülnek többségbe. A XVIII. sz. közepén számuk kb. hatszorosa a katolikusokénak. Erősek a hitben, és anyagilag is. Már az 1720-as években építenek imaházat haranglábbal, és iskolát iskolamester házzal. Mivel prédikátort nem kapnak, lévitát alkalmaznak, olyan mestert, aki a tanítás mellett a lelkészi teendőket is el tudja látni...

Az Ellenreformáció című fejezetben így folytatódik a történet: A katolikus egyház a reformáció előretörésétől megrémülve a protestáns egyházak háttérbe szorítására és elvesztett híveinek visszaszerzésére a XVI. sz. közepe táján elindítja az ellenreformációt... Először a protestánsá lett főúri, főnemesi családok térnek vissza a katolikus egyházba, azután, földesurát követve – a XVII. század végére – a jobbágyok többsége is visszatér urai hitére, a katolikus egyház kebelébe.

A protestánsok mozgástere leszűkül. Elveszik templomaikat, elzavarják papjaikat, ellehetetlenítik vallásgyakorlatukat.

A XVIII. sz. közepén hivatalban lévő tihanyi apát, Lécs Ágoston is erőlteti – ispánján keresztül – a rekatolizációt, próbálja ösztönözni a katolikus hitre való visszatérést, de 1747-ben Csizmazia Ádám, Csizmazia Mihály és Csizmazia János feljelenti őt a helytartótanácsnál. A tanács megint az apátot. Ezután már nem is kísérletezget tovább a visszatéréssel.

Az ellenreformáció Tóсокon (és Berénden) abban is érződik, hogy Pátki Mihály közös lévita távozása – 1734 – után a reformátusok nem kaptak újabb lévitát, ezért egy vacans prédikátort fogadtak az istentiszteletek tartására és a tanításra. 1753-tól azonban – átmenetileg – újra léviták szolgálják a két gyülekezetet, de a sorban utolsó Kováts Márton csak titokban taníthat, és 1761-ben távozik a faluból. Ettől az időtől kezdve a tósocki reformátusok Padragra járnak istentiszteletre. Az egyházi szolgálatokat (keresztelés, esketés, temetés) pedig a tósocki reformátusok számára is a beréndi katolikus pap végzi.

A reformátusok túlsúlya nem sokáig marad még Tóсокon. Az

1785-ös népszámláláskor már a katolikusok vannak többségben, 210-en – a 150 reformátussal szemben. A katolikusok számának ilyen látványos növekedése két okra vezethető vissza. 1. Tovább folyik a betelepítés, és az új telepések már jórészt katolikus vallásúak. 2. Tóсокon még mindig hódít az ellenreformáció, a rekatolizáció.

A reformáció reneszánsza című fejezet már egy megalázott, megtört népesség képét tárja elénk. Az egykor templommal, iskolával, lelkésszel rendelkező református népesség ilyen alázatos levéllel fordul a tihanyi apáthoz 1782-ben:

„Tekintetes Kegyes Apát Úr!

...Mennyi károk következett az uraságoknak, az országnak a vallás üldözéséből, maga által láthatja Uraságod... Tekintetes Úr! Alázatosan instállunk, méltóztassék Uraságod megengedni, hadd említhessük azt, hogy a mi templomainkat, parochiáinkat, oskoláinkat

erővel vették el, erőhatalommal űzettek ki közülünk a mi lelkiatyáink... instálljuk azért mély alázatossággal, templomnak, parochiának, oskolának való fundust és azokhoz való szükséges szántófeldeket és réteket kimérettetni és az építéshez megkívántató matériákkal megsegíteni kegyesen méltóztassék...”

Az apátság nem siet a kérést teljesíteni azzal a kifogással, hogy „Tóсокon a reformátusoknak sohasem volt szabad vallásgyakorlatuk, lelkipásztoruk, sőt 1761-től tanítót sem tartottak”. ...Amikor a helytartótanács – 1783. október 2-án – egy általános leirattal megengedi, hogy azok a kérelmező helységek, „ahol nincs katolikus tanító, a maguk vallásán levő mestert szerződtesse” (Tóсокon nincs), anélkül, hogy bárki beleegyezését megszereznék, református tanítót fogadnak, sőt azzal, hogy harangozni is kezdenek, nyilvános istentiszteletet is gyakorolnak. Az apátság, mivel Tóсок külön nincs megnevezve, a tanítót eltávolítja.

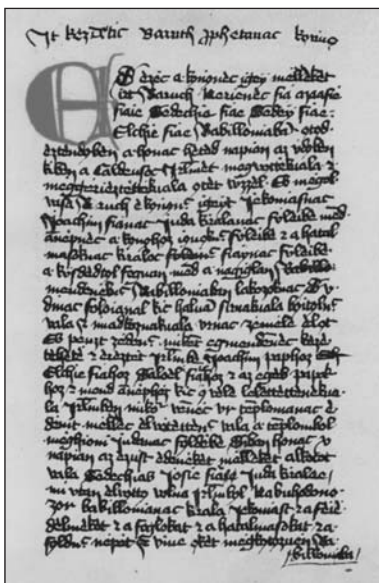
Láthatjuk, hogy az ellenreformáció módszerei kísértetiesen hasonlóak voltak a XX. század közepén, más ideológia jegyében végrehajtott hazugságokhoz és erőszakhoz.

* * *

*Végül említsünk meg néhány későbbi eseményt a **Templomépítés** fejezetből! 1786-ban kicsi templomházat építenek. 1826-ban felvetődik a templomépítés, és megindul az építőanyag gyűjtés. Csak 1833. május 20-án rakják le a templom alapkövét, és december 13-án már tető alatt van, majd 1835. február 28-án lesz felavatva, mint az ajkai anyaegyház filiális gyülekezete, de Ajka társegyházává csak az 1970-es években válik. A szerző szerint ma békességben élnek együtt a felekezetek.*

* A válogatást végezte és a megjegyzéseket írta: Viczián Miklós

A Huszita Biblia (II.)

Bécsi Kódex egy lapja
(Báruk próféta könyvének kezdete)

Literaturae Hungaricae második kötetében megjelenteti. A kódex legújabb kiadása az Új Nyelvelméltár sorozat első füzeteként 1916-ban valósult meg. A Krisztusra vonatkozó próféciát őseink így olvashatták: „Igen örül Syonnak leánya vigag. Ime te kiralod jö tenéked igaz és üdvözítő Ő zegen és fel állik a nősten zamarra es vehemre a nősten zamarnac fiara.” (Zak 9,9)

Münchener Kódex,
János evangéliumának kezdete

ja” A 13. § így szól: „...akik valamely nyilvános és kárhözottatott valásfelekezethez csatlakoznak.” Ennek alapján kimondhatjuk, hogy a husziták komoly veszélynek voltak kitéve.

A kódex a négy evangéliumot tartalmazza. A feledés homályából csak 1834-ben kerül a nagy nyilvánosság elé, amikor Fehérvári Miklós értesíti a Tudományos Akadémia elnökét, hogy a müncheni könyvtárban magyar nyelvű kódexet talált. 1835-ben az akadémia akkori elnöke, gr. Teleki József, József nádor közbenjárásával kieszközölte, hogy a kódexet másolásra kölcsönkapja. A másolást Bécs-

A Bécsi Kódex

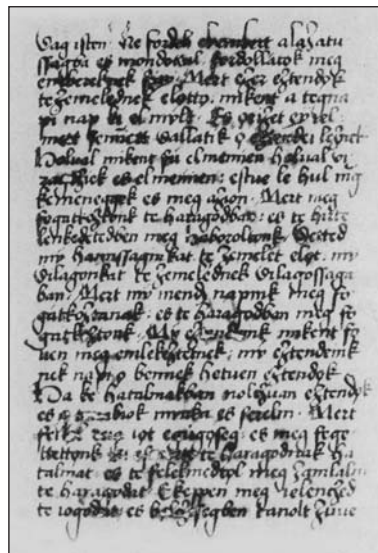
A kódex 1450 körül készült, Ruth, Judit, Eszter, Bárúk, Dániel és a 12 kisp próféták könyveit, valamint a Makkabeusok II. néhány fejezetét tartalmazza. Holletéről a XVIII. század elejétől van adatunk, 1932-ig a bécsi császári udvar könyvtárában volt – innen kapta az elnevezését. 1932-ben csereszerződés alapján az OSZK-ba került, és mindmáig ott őrzik. Ugyanakkor Toldy Ferenc nyomán Révai-kódexnek is nevezik, mivel Révai Miklós volt az első, aki a bécsi könyvtárban elsőként azzal a szándékkal másolta le, hogy az Antiquitates

A Münchener Kódex

„E könyv megvégeztetett Németi Györgynek Hensel Emre fiának keze miatt Moldovában Tatos (Tirgu Ocna) városában Úr születésének ezer négyszáz hatvan hatod esztendeiben.” Ezzel összefüggésben Király László Mátyás király 1462. évi II. törvénycikkére hívja föl a figyelmet. A törvénycikk ugyanis azokat az eseteket és jogkövetkezményeket tartalmazza: „melyek hűtlenség vétkére tartoznak, és a melyekben, valamint másokban, a király úr a bűnösök birtokait és fekvő jószágait másnak adhatja és adományozhatja”

ben Jászay Pál végezte hat hónapi kemény munkával, majd egy terjedelmes értekezést írt róla, és egy szótárt is szerkesztett hozzá. Döbrentei Gábor adta ki 1842-ben az Akadémiai Nyelvelméltár III. kötetében. Legújabb hazai kiadása az Európai Kiadó gondozásában 1985-ben jelent meg. Magyar nyelvű kódexekben korábban még soha nem jelent meg ilyen terjedelmes újszövetségi könyvgyűjtemény.

Íme egy kis ízelítő: „Kezdetben vala ige, és ige vala Istennél, és Isten vala ige. Ez vala kezdetben Istennél” (Jn 1,1-2.) A fordítást sok bíráló érte, főként a spiritus latin szó fordításáért. Jó tudni, hogy a szó eredetileg levegőt, szelet is jelent. (Ez igaz a görög pneuma szó esetén is.) Ezt a kódexben így adták vissza: „Mely testtől született, az test, és mely szellettől született, az szellet.” (Jn 3,6) „...mert nem tū vagytok az beszéllők, de az Szent Szellet.” (Mk 8,11) Mindennek ellenére elmondható, hogy Jézus Krisztus az evangéliumokból imárr teljességgel és hitelesen megismerhetővé vált.

Apor-kódex,
részlet a 90. zsoltárból

nosáról Apor-kódexnek nevezte el. Az Apor család 1700 körül jutott a könyv birtokába. Jelenleg a Székely Nemzeti Múzeum tulajdona.

A 90. zsoltár (régí számozás szerint 89.) így szól eleinkhez: „1Moyzesnek Isten embereknek imádsága Másként Zombati énekletnek diczeréte ps(almos) LXXXIX VRam bizodalom lóttél műnekönk nemzetekből nemzetekbe, 2Mi előtt hegek lennének avagy alkottatnék föld es világ: öröktől fogván örökiglen te vagy Isten. 3Ne fordeh el embert aláztatasságba es mondottal: fordoljatok meg embereknek fiay, 4Mert ezer esztendők te zemélednek előttö: miként a tegnapi nap ki el múlt, Es őrizet éjjel”.

A Huszita Biblia megjelenése azt jelzi, hogy az előreformátorok hatására már a XV. század első felében hazánkban is nyilvánvalóvá vált az a felismerés, hogy mind az egyházi, mind pedig a világi hatalom eltávolodott Isten igéjének tanításától, s éppen ezért szükség van a magyar nyelvű prédikációra és az ennek alapjául szolgáló, mindenki által értett bibliafordításra. Az eredeti szöveg ugyan elvesztett, ám a három másolat, majd pedig a további töredékes fordításokban (Döbrentei-kódex, Jordánszky-kódex stb.) kimutatható hatás mégis azt bizonyítja, hogy munkájuk nem volt hiábavaló, Isten áldása volt rajta. A Bibliához való ragaszkodásuk legyen példaértékű a ma embere számára is!

Apostagi Zoltán

A Szövetség március 11-ei küldöttközgyűlési határozatai

A Közgyűlés Isten iránti hálával

1/2017.Kgy.: elfogadja az elnökség 2016. évi beszámolóját, az egyesület 2017. évi eseménynaptárát és az előterjesztett 2017. évi munkatervet.

2/2017.Kgy.: sajnálatosul veszi tudomásul, hogy a Dunántúli Egyházkerületi Szervezetünk a körülmények alakulása miatt feloszlott, de ugyanakkor üdvözli a szükségesnél kevesebb tagot számláló egyházmegyékben területi referens munkabaállítását annak érdekében, hogy Szövetségünk küldöttközgyűlésében a területi szervezet nélküli egyházmegyében élő tagjaink is képviselve legyenek. Jóváhagyólag veszi tudomásul Szabó Sándor szentpéterszegi presbiter bihari, Kerekes Ferenc Béla rábatötti presbiter őrési, Kohán Zoltán győr-szabadhegyi presbiter pápai területi referenssé való kinevezését. Továbbra is kéri a területi szervezetek elnökségét, hogy keressék meg a területükön található vállalkozásokat, hogy támogassák anyagilag Szövetségünk tevékenységét;

3/2017.Kgy.: jóváhagyja az ügyvezetésnek a 37. Dunamelléki Egyházkerületi Presbiteri Konferencia (Szolnok, 2017. 04. 09.), a 15. Országos Presbiteri Konferencia (Pápa, augusztus 18-20.) rendezésére vonatkozó javaslatait, valamint a Nőszövetséggel közösen 2017. április 29-én rendezendő presbiteri konferencia előzetes javaslatát azzal, hogy felhatalmazza az ügyvezetést a konkrét program, a meghívások és az egyéb adminisztratív intézkedések megtervezésére és megvalósítására.

5/2017.Kgy.: köszönettel nyugtázza a Felügyelő Bizottság jelentését, a könyvelést végző szövetségi titkár és a pénztáros lelkiismeretes munkáját, továbbá a Gazdasági Bizottság előterjesztése alapján a szokásos fenntartásokkal jóváhagyja az egyesület 2016. évről szóló gazdasági, valamint számviteli beszámolóját, a mérleggel, az eredmény-kimutatóval, ill. a közhasznúsági melléklettel, amely szerint az egyesület ráfordításai 2016-ban 33.955.573 Ft-ot, bevételei 34.013.377 Ft-ot tettek ki. Az adózás előtti eredmény így 57.804 Ft. A társasági adó-fizetési kötelezettség figyelembe vételével az adózott eredmény 51.804 Ft. Az egyesület készpénzjavona 2016. december 31-én 8.292.947 Ft. Ebből lekötvé 7.000.000 Ft, folyószámlán 1.154.782 Ft, a pénztárban 74.445 Ft volt, továbbá 150 euro (311,02 HUF/EUR árfolyamon 46.653 Ft), ill. 248,80 lej (68,60 HUF/RON árfolyamon 17.067 Ft). A készletek értéke 619.501 Ft (3.800.000 Ft számviteli értékvesztés elszámolása után), a követelések összege 616.088 Ft, így az egyesület összes forgóeszköze 9.528.536 Ft.

6/2017.Kgy.: az elmúlt évi adatok alapján hálás köszönetet mond elsősorban Urának, másodsorban tagdíjat fizető tagjainak, a PRESBITER előfizetőinek, az adományozóknak, nevezetesen egyesületünk azon 263 tagjának, akik összesen 1.055.705 Ft összeggel támogatták tagdíjukon felül egyesületünk munkáját. Ugyancsak köszönetet mond a Dunántúli Református Egyházkerületnek 200 000 Ft, a Tiszántúli Református Egyházkerületnek 300 000 Ft, a hollandiai székhelyű Fundament Alapítványnak 545.116 Ft, az Info Kft.-nek 1.000.000 Ft, a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt-nek 3.000.000 Ft, az Alcufer Kft.-nek 400.000 Ft, a P.M.R. Kft.-nek 500.000 Ft, a Tigra Kft.-nek 500.000 Ft, az Asco Kft.-nek 500.000 Ft, a Principál Kft.-nek 100.000 Ft, a Zsigó és Társa Kft.-nek 500.000 Ft, a Selector Kft.-nek 500.000 Ft, az Imsys Kft.-nek 300.000 Ft, a ReMat Kft.-nek 100.000 Ft, az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség Nemzeti Hulladékgyűjtési Igazgatóságának 2.000.000 Ft összegű támogatásáért, végül mindazoknak, akik 2015-ben adójuk 1%-ával támogatták egyesületünket, összesen 90.857 Ft összeggel;

7/2017.Kgy.: reménységgel nézve egyesületünk jövőjére, jóváhagyja 2017. évi költségvetését az előző két határozat figyelembevételével, 26.600.000 Ft kiadási és ugyanekkora bevételi összeggel.

8/2017.Kgy.: jóváhagyja az Alapszabály jogtanácsos által beterjesztett változatát és elrendeli annak felterjesztését a Fővárosi Törvényszékhez azzal a céllal, hogy visszanyerjék az egyesület közhasznú jellegét.

8a/2017.Kgy.: Köszönetet mond Váczai Gábor szövetségi titkárunknak és Szabó Tünde ügyviteli munkatársnak az egész évben végzett lelkiismeretes munkájukért a könyvelés, nyilvántartás, pályázatok intézése, konferenciák lebonyolítása és pénztárkezelés terén.

9/2017.Kgy.: köszönetet mond a Gazdasági Bizottság elnökének és tagjainak egyesületünk anyagi ügyeinek hatékony és sikeres kezeléséért; megbízza a Gazdasági Bizottságot, hogy a szövetségi titkár bevonásával dolgozza ki a Számviteli Politika módosításait az Ectv. előírásainak megfelelően.

10/2017.Kgy.: megerősíti a nyírségi alakuló területi közgyűlés eredményeit, az ott megválasztott dr. Vonca Tibor elnöknek és Kis Böndi János titkárnak szolgálatahoz sok erőt és Isten áldását kéri. Kéri a Budapest-Északi, a Szatmári és a Zempléni Területi Szervezet elnökségét, hogy 2017 folyamán hívják össze tisztújító közgyűléseiket. Biztatja a Tatabányai egyházmegyében élő tagjainkat, hogy kezdeményezzék területi szervezetük ismételt megalakulását.

11/2017.Kgy.: megerősíti az elnökség egyhangú döntését arról, hogy a tagsági díjat a 2017. évre 3000 Ft/évben állapítja meg, a PRESBITER c. lap előfizetési díját továbbra is belföldre 2700 Ft/év összegben állapítja meg, míg a külföldi előfizetési díjakat Európában 5000 Ft/év, tengeren túlra 6000 Ft/év összegben határozza meg.

12/2017.Kgy.: jóváhagyja a 2016. évi missziói beszámolót és a 2017. évi missziói és diakóniai munkatervet, annak teljesítésére felhívja az elnökséget és a területi szervezeteket és az abban foglaltakhoz Urunk áldását kéri; szeretettel köszönti a bizottság új tagját, dr. Imre Sándor korábbi tiszántúli főgondnokot.

13/2017.Kgy.: jóváhagyja a presbiterképzés 2016. évi beszámolóját és a 2017. évre vonatkozó munkatervét, annak teljesítésére felhívja az elnökséget és a területi szervezeteket és az abban foglaltakhoz Urunk áldását kéri.

14/2017.Kgy.: a XXV. (jubileumi) évfolyam befejezése és a XXVI. évfolyam elindulása alkalmából megköszöni elsősorban Urának, másodsorban a PRESBITER Szerkesztő Bizottságának az elvégzett áldozatos munkát, élén dr. PhD. Békefy Lajos felelős szerkesztővel és Heckmann Tamás tördelő szerkesztővel, és kéri a Szerkesztő Bizottságot, hogy munkáját hasonló színvonalon továbbra is végezze. A jubileumi évfolyam befejeztével dr. PhD Békefy Lajos főszerkesztőt díszkövetlével és tiszteletbeli tagságával tünteti ki.

15/2017.Kgy.: az első magyarországi presbitérium megalakulásának 400 éves évfordulóján, az országos és a területi elnökségek szavazatai alapján, a magyar presbiterek közötti szolgálata elismeréseképpen posztumusz Kanizsai Pálfi János díjjal tünteti ki néhai Balla Tibort, Szövetségünk harmadik elnökét, és felkéri hitvesét és fiát, dr. Balla Pétert, a KRE rektorát a díj átvételére. Ugyancsak Kanizsai Pálfi János díjjal tünteti ki dr. Huszár Pált, a Dunántúli Református Egyházkerület főgondnokát, a Zsinat világi elnökét.

16/2017.Kgy.: emlékezik meg az elmúlt évben elhunyt dr. Papp Vilmos lelkipásztorról, szerkesztő bizottságunk oszlopos tagjáról, Muzsnay Istvánról, a Budapest-Déli Területi Szervezet korábbi elnökéről, Varjas Lászlóról, a Baranyai Területi Szervezet választmányi tagjáról, valamint a múlt évben a minden élők útján eltávozott tagjainkról; szereteteik számára Istent vigasztaló kegyelmét kéri.

17/2017.Kgy.: megerősíti Szövetségünk csatlakozását a testvér-szövetségek Együttműködési Tanácsához, melynek munkájára Urunk áldását kéri.

18/2017.Kgy.: megállapítja, hogy a jelölő bizottság elnökének, dr. Ritoók Zsigmondnak az előterjesztése alapján teljes szavazással a Küldöttgyűlés a következő tisztségviselőket választotta meg:

Ügyvezető elnöknek:

dr. Viczián Miklós pasaréti presbiter
65 szavazattal, ellene 0, tartózkodott 2;

A Felügyelő Bizottság elnökének:

dr. Pálffy Imre Péter pasaréti presbiter
65 szavazattal, ellene 0, tartózkodott 2;

A Felügyelő Bizottság tagjának:

Derzsi György pozsonyi úti presbiter
63 szavazattal, ellene 0, tartózkodott 4;

Seres László budahegyvidéki presbiter
65 szavazattal, ellene 0, tartózkodott 2;

A Missziói és Diakóniai Bizottság elnökének:

dr. Tóth János békéscsabai presbiter
67 szavazattal, ellene 0, tartózkodott 0;

A küldött-közgyűlés a megválasztott tisztségviselőket tisztségébe beiktatja és életükre, szolgálataikra az Ur megerősítő kegyelmét és áldását kéri. A Felügyelő Bizottság volt elnökének, Bittó Zoltánnak, valamint volt tagjának, Tapasztó Szabolcsnak tiszteletbeli tag címet adományoz.

19/2017.Kgy.: köszönetet mond dr. Szilágyi Sándor lemondott ügyvezető elnöknek és életére, szolgálataira Isten megerősítő kegyelmét kívánja.

A Küldöttgyűlés a fenti javaslatok közül a 7. és 11. számút egy ellenszavazattal, a többi egyhangúlag fogadta el.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Február

4-én presbitertalálkozót tartottak a Debrecen-Széchenyi kerti Református Egyházközségben, a „Hirdesd az Igét” program keretében.

Március

13-án készítette elő előző lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

13-17. között tartotta csendeshetét a Biblia Szövetség. A konferencián *dr. Viczián Miklós* ügyvezető elnök képviselte Szövetségünket.

18-án a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége közgyűlésén anyaországi Szövetségünket *dr. Szilágyi Sándor* tiszteletbeli elnökünk és *Vácz Gábor* szövetségi titkár képviselte. Tiszteletbeli elnökünk a közgyűlés keretében „A presbiteri szolgálatért” díjban részesült. A díjat *Csűr István* királyhágómelléki püspök és *Bara Csaba* főgondnok adta át.

Ugyanezen a napon a Makó-Belvárosi Református Egyházközségben presbiteri találkozó volt, a „Hirdesd az Igét” tiszántúli program keretében.

Ugyanezen a napon a Cegléd-Újvárosi Református Egyházközségben tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk délpesti egyházmegyei területi szervezete.

20-án Budapesten, a MRE Zsinatának Missziói Irodája és az Interserve nevű szervezet által közösen szervezett külmisziói konferencián Szövetségünket *dr. Imre Sándor*, a missziói- és diakóniai bizottság tagja képviselte.

24-25-én Szatmárnémetiben tartotta soron következő presbiterképzési alkalmát a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetségének bihari egyházmegyei szervezete. A kétnapos alkalmon a Sárospataki Református Teológiai Akadémiai Akadémia tanárai előadást és igazszolgálatot tartottak.

26-án presbiteri találkozó volt Gyulán, a Tiszántúli Református Egyházkerület „Hirdesd az Igét” programja keretében.

Április

2-án a hejőcsabai református templomban tartotta soron következő presbiterképzési alkalmát Szövetségünk dél-borsodi egyházmegyei területi szervezete, melyen *dr. Viczián Miklós* elnök is részt vett.

7-9. között tartotta 15. presbiteri konferenciáját a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége, Holzhausenben.

8-án Szövetségünk és a Dunamelléki Református Egyházkerület Szolnokon tartotta 37. Presbiteri Konferenciáját, „A presbiter életkérdései” címmel. Az alkalomról lapunk következő számában beszámoltól közlünk.

20-án ügyvezető elnöki értekezlet volt Szövetségünk irodájában.

21-én Szövetségünk elnöksége Pápan előkészítő megbeszélést folytatott az egyházkerület, a teológia és a református gyülekezet elnökségével, az aug. 18-20. között rendezendő 15. Országos Konferencia, valamint az ennek keretében felavatásra kerülő Kanizsai Pálfi János emléktábla elhelyezése vonatkozásában.

22-én Kisharsányban tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk baranyai egyházmegyei területi szervezete.

Ugyanezen a napon a Magyar Népfőiskolai Mozgalom jubileumi konferenciáján, Sárospatakon *dr. Szabó Dániel* nemzetközi tanácsadónk és *dr. Szilágyi Sándor* volt elnökünk oklevelet és emléklapketet vehettek át.

Ugyanezen a napon Békéscsabán egyházmegyei presbiteri konferencia és gyülekezeti csendesnap volt.

Ugyanezen a napon volt a presbiter- és diakóniai munkatárs képzés soron következő alkalma a Szatmárnémeti Lános templom Református Egyházközség-

ben, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület szatmári egyházmegyei presbiteri szövetsége szervezésében.

23-án Kosdon tartotta presbiterképzési alkalmát Szövetségünk északpesti egyházmegyei területi szervezete (börzsönyi kiskör).

24-én Szövetségünk elnöksége Rimaszombatban részt vett a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház esperes-gondnoki értekezletén.

29-én Budapesten került megrendezésre a Presbiteri Szövetség és a Magyarországi Református Nőszövetség első közös konferenciája, „Felkészülés a presbiterválasztásokra” címmel.

Ugyanezen a napon presbiteri találkozó volt Püspökladányban, a „Hirdesd az Igét” program keretében.

Május

8-án készítette elő jelen lapszámunkat a PRESBITER szerkesztő bizottsága.

* * *

A szerkesztőbizottság következő ülésének időpontja: **2017. július 3.** (hétfő). Megjelentetésre szánt írásait **június 26-ig** kérjük megküldeni Szövetségünk bármely elérhetőségére.

Vácz Gábor

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Apostagi Zoltán*, *dr. Kelemenné Farkas Márta*, *dr. Kis Domokos Dániel*, *Kövespataki László*, *[dr. Papp Vilmos]*, *dr. Ritoók Zsigmond*, *dr. Szilágyi Sándor*, *Vácz Gábor*, *dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és laptervező: *dr. Békefy Lajos PhD*. Felelős kiadó: *dr. Viczián Miklós*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel.: 476-3211. E-mail címünk: szovetseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 2700 Ft, Európa országába 5000 Ft, a tengerentúlról 6000 Ft. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezeti és presbitériumi nevében!* Készítette a Szó-Kép Nyomdaipari Kft. Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomatott), ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe:
www.presbiteriszovetseg.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!
Egy példány ára: 450 Ft

Kedves Testvérünk! Kedves Olvasónk!

Köszönjük szépen a január-februári lapszámunkban közzétett kérdőívekre visszaküldött válaszokat, azok összesítése folyamatban van. Következő lapszámunkban további részleteket közlünk.

A PRESBITER szerkesztő bizottsága

Imádkozzatok és buzgón kérjetek!

Presbiteri imanap – június 11.

Évről évre felhívjuk a gyülekezetek lelkipásztorainak és presbiterének figyelmét annak fontosságára, hogy a presbitérium, mint közösség évente legalább egy alkalommal ne az aktuális gyülekezeti ügyek megtárgyalására gyűljön össze, hanem egy *Presbiteri imanap* keretében évente egy alkalommal úgy legyenek együtt, hogy *a presbiteri gyűlésnek legfőbb* (esetleg egyetlen) *napirendi pontja a közös imádság legyen!*

Bár szükséges, hogy minden tanácskozásunkat megelőzze a közös ima – mégis, amikor teljes figyelmét arra tudja fordítani a presbitérium és lelkipásztora együtt, hogy

- Mennyei Urát dicsőítse,
- Neki hálát adjon mindenért,
- Neki vallja meg bűneit és mulasztásait,
- Tőle kérjen ezekért bocsánatot,
- és elé tárja minden kérését gyülekezetével kapcsolatban:
- imádkozzon lelkipásztoráért,
- imádkozzon a betegség, idős kor, vagy az anyagi gondok terhét hordozó egyháztagokért,
- együtt vigye Isten elé azt a világi közösséget, amelybe plántálta az Úr a gyülekezetet (az egyházközséget),
- és együtt könyörögjenek az egész országért, annak békéjéért, vezetőiért,
- a föld terméséért, az új kenyérért,
- hogy legyen mindenkinek munkája, tisztas megélhetése,
- hogy köttessenek házasságok, szülessenek gyermekek,
- kérjenek nyitott szívet az ige befogadására,
- és oltalmat az Egyház ellenségeivel szemben,

akkor ez az imanap mind a presbiterek közti közösségnek, mind az egész gyülekezetnek épülésére és erősödésére szolgál.

Az idei presbiteri imanapnak különös hangsúlyt ad az, hogy ebben az évben kell minden gyülekezetben megtartani a presbiteri

választásokat. Kérje el a gyülekezet imádságban, hogy kik legyenek a következő hat évben a gyülekezet órállói, és kérjük együtt az Urat, hogy tegye alkalmassá a megválasztott presbitereket a szolgálat végzésére!

Kérjük lelkipásztor testvéreinket – és erre a presbiterek időben hívják fel az ő figyelmüket – hogy *ezen a vasárnapon az istentisztelet is váljon a presbiteri imanap részévé*. Hordozza imádságban az egész gyülekezet a presbiterait, kérve, hogy tudják betölteni méltóan elhívásukat. Jó, ha az igehirdetés témája is kapcsolódik az imanaphoz.

- Az imanap kapcsolódhat közvetlenül az istentisztelethez úgy, hogy a presbiterek az istentisztelet után együtt maradnak lelkipásztorukkal imaközösségre, vagy kisebb gyülekezeti közösség esetén az egész gyülekezet együtt imádkozhat az istentisztelet végén.
- Ahol ez nem járható, ott jöjjenek össze a presbiterek külön, koradélután imanapi presbiteri gyűlésre. Ezen az egyik presbiter felolvashatja a Református Bibliaolvasó Kalauz szerinti aznapra kijelölt 101. Zsoltárt, egy másik presbiter javaslatot tehet a közös imádság témáira – például az általunk ajánlott sorrendben – aztán kezdődhet a közös imádság.
- Az igazán ünnepi alkalom az lehetne, ha a presbiterek házas társukkal együtt vennének részt az imanapon az istentisztelet követően, s esetleg egy közösen elfogyasztott ebéddel fejeződne be az imanap.

Jó lenne, ha ebben is egység és szép rend uralkodna az egész magyar református egyházban, de ha esetleg már a missziói programban erre a napra más rendezvény kapott helyet, akkor is hangsúlyozottan kérjük, hogy minden gyülekezet keressen egy alkalmas vasárnapot a presbiteri imanap megtartására!

Dr. Viczián Miklós

Világ-imacsúcs, kiáltvány üldözött keresztyén testvéreinkért

Május 10–13. között Washingtonban tartották meg a *World Summit in Defense of Persecuted Christians*, az üldözött keresztyének védelmét szolgáló világtalálkozót a Billy Graham Evangélizációs Társaság szervezésében. Ezen 600 küldött, egyházi vezető vett részt a világ minden részéről, valamint száznál is több olyan keresztyén testvérünk, aki közvetlen túlélője a brutális üldözésnek, testi-lelki tortúráknak. Legfrissebb adatok szerint 215 millió az üldözött keresztyének száma, főként Közel-Keleten, Ázsiában, Afrikában. A nagyon fontos washingtoni világtalálkozóról határozatos tudósítás olvasható felelős szerkesztőnk tollából a kolozsvári Agnus Rádió blogján (bekefy.agnusradio.ro – Washingtoni dosszié). A résztvevőket Donald Trump USA elnök nevében Mike Pence alelnök 22 perces beszéddel köszöntötte. Az üldözött keresztyének világméretű védelme a 21. századi Krisztus-követők egyik legfontosabb feladata. A háromoldalas záródokumentumból, ami a genocídium elleni kiáltványnak, deklarációnak tekinthető, a legfontosabb részeket idézzük:

KRISZTUS KÖVETŐIKÉNT KÖTELESSÉGÜNK IMÁDKOZNI, bátorítani és oltalmazni is hittestvéreinket. Nem dőlhetünk kényelmesen hátra és nem maradhatunk tétlenek nehézségeik láttán. „*Ne feledkeztek meg a foglyokról, mintha fogolytársaik volnátok, a gyötrődőkről, mint akik magatok is testben vagytok*” (Zsidókhöz írt levél 13,3). Amikor Pétert igazságtalanul börtönbe vetették Krisztusról szóló prédikálásáért, az egyház a hívők rendelkezésére álló „fegyvertárból” a leghatékonyabbhoz nyúlt – a mennybéli Istenhez kiáltottak. Miközben könyörögtek, egyszer csak Péter bekopogtatott hozzájuk. Válaszként a buzgó imádságra, kiszabadult.

VALLJUK MEG HŰSÉGÜNKET azok iránt, akik Krisztus nevéért súlyos áldozatokat hoznak, és kötelezzük el magunkat a következők mellett:

- MEGÍGÉRJÜK, HOGY ELŐSEGÍTJÜK a tájékozódást a világszerte üldözött keresztyénekről és hatékonyan segítjük őket a szükség óráiban;
- MEGÍGÉRJÜK, HOGY IMÁDKOZUNK lankadatlanul, és a világ minden részén élő hívő testvéreinket is buzdítjuk könyörgésre azokért, akik üldözöttség szenvednek el, hogy épségben maradjon meg lelkük, elméjük és testük (*1Thesszalonikai levél 5,17,23-24*);

- MEGÍGÉRJÜK, HOGY GYAKORLATI TÁMOGATÁST nyújtunk az üldözött egyháznak, ahol ez csak lehetséges (*Filippi 2,4*);
- MEGÍGÉRJÜK, HOGY EGYÜTTMŰKÖDÜNK minden személlyel, szervezettel, kormányzati hellyel annak érdekében, hogy ők is védelmezőként léphessenek fel a Krisztus Jézusba vetett hitük miatt üldözött keresztyének érdekében (*Nyisd meg szádát a némáért, a mulandó emberek ügyéért! – Példabeszédek 31,8*);
- MEGÍGÉRJÜK, HOGY HŰSÉGESEN KÖVETJÜK bibliai mandátumunkat, megbízásunkat, aminek értelmében egymást vigasztaljuk és építjük, s így példázunk, mutatjuk meg Krisztus szeretetét és ennek átformáló erejét, a legsúlyosabb viszonyok között és ellenére is (*1Thesszalonikai levél 5,11*);
- MEGÍGÉRJÜK, HOGY MEGERŐSÍTJÜK az egyház bizonyágtételét világszerte a bibliailag ránk testált evangélizáció segítségével, s hogy ezt határozottan, megtorpanás és kompromisszumok nélkül végezzük (*Márk 16,15; Római levél 1,16*).

* * *

Az üldözés növekszik, de az egyház bizonyágtételét a Jézus Krisztusról szóló üdvözítő, szabadító evangéliumról soha nem lehet elfojtani. Imádkozunk keresztyén hittestvéreinkért, bárhol is élnek...

